

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani,
a treia-oară 10 bani.

Christos a înviat!

Tuturor celor-ce ne cunosc, le dorim
sărbători fericite!
Redacția.

Ziua Învierii.

Cu vântul cald și blând de primăvară spre cer se sboare ferbintea noastră rugă, însoțită de refrenul, care aproape de două mii de ani răsună pe buzele tuturor popoarelor creștine: *Christos a înviat!*

Poate că nu-i popor în lume, care așa de mult se însufletească și cu atâta bucurie se salute mărețea sărbătoare a sărbătorilor, glorioasa zi a Învierii Dumnezeului-Om, ca și poporul român. La nici un popor nu s'a înrădăcinat cu atâta evlavie sfântul obicei, ca oamenii, dela ziua Învierii, până la înălțarea Domnului, când se întâlnesc, când cinstiți își dau binețe unul altuia, să se agrăiască cu cele mai dulci cuvinte creștinești: *Christos a înviat!*

Da, e mărețea sărbătoare Ziua Învierii. Ea ne arată biruința vieții asupra crudei morți, răsplata suferințelor îndurate de Fiul lui Dumnezeu pentru mântuirea neamului omenesc, înglodat în necazuri și păcate. Drumul spre Golgota, amărit de povara crucii, pusă pe sfinții umeri ai Celui mai mare stăpân dintre stăpâni, este însoțit de suspinul

lumii întregi, numai Fariseii își bat pieptul de bucurie. Dar' se întoarce rolul: Cei cari au plâns și suspinat văzând cum pătimește, cum cade jertfă urii negre Acela, care iubire și pace a venit să propovăduiască pe pământ, — saltă de bucurie, veseli în sufletul lor imbracă haine de sărbătoare la știrea Învierii; ear' dușmanii luminii, vătămătorii Mântuitorului Dumnezeu, de groază cuprinși, muștrați în conștiință, dispar în întunec la auzul vorbelor: *Christos a înviat!*

Pentru noi maiestoașa sărbătoare a sărbătorilor, Învierea Domnului Prea Înalt, are și trebuie să aibă mai mare însemnătate, decât pentru alte neamuri și popoare. De mult poporul român, obidit și necăjit, apăsător și prigonit, calcă cu răbdarea unui Christos calea Golgotei, multe-ori strigat-au fariseii răstignirea neamului românesc, pierdut îl credeau dușmanii, și el par'că reînviat apare astăzi în fața lumii, mândru, disprețuitor de necazuri, dornic de viață ca o tinără fecioară, care trece călcând buruienile veninoase și numai florile le vede și le culege în cununa, ce are să-i împodobească fruntea. Ziua Învierii trebuie deci să însemneze pentru noi *reînviere națională*; veselie, care se descrie pe fețele tuturor, tineri și bătrâni, când rostesc cuvintele: *Christos a înviat*, trebuie să scoată, să stîrpească din inimile noastre tot ce-i rău: ură și neînțelegere, dușmănie și pismă violenție și răutate, și uniți în cuget și în simțiri, pătrunși de frățesca iubire și nobile porniri, să ne grupăm în jurul sfintei biserici, care scut puternic ne-a fost de veacuri, pe altarul căreia zace

credința și legea noastră, scumpa noastră limbă românească și obiceiurile vrednice ale strămoșilor noștri iubiți.

Atunci întreită va fi bucuria noastră la sărbătoarea Învierii, când cu inima liniștită vom pute zice: pace și iubire stăpânește poporul român, răul și aplicările păgubitoare s'au șters din caracterul lui, setea de cultură, dragostea de limbă, iubirea de aproapele și alipirea de acela, cari cu făclia aprinsă de focul iubirii de neam îl povățuesc pe calea suferințelor spre limanul mării și gloriei naționale, s'au sălășluit în inima și sufletul poporului român.

Plin va fi sufletul nostru de o nemărginită bucurie, când poporul românesc desbărat de tot ce-l împedecă în progres, se va arăta *reînviat*, în haină nouă albă ca zăpada, nepatăată, ca giolgiul, cu care înfășurat a fost trupul Domnului nostru Isus Christos.

Când deci pătrunși de caldul sentiment sărbătoresc, deșteptat în inimile noastre de strălucita idee a Învierii Domnului, dorim tuturor cetitorilor noștri și întregului popor românesc Paști vesele și fericite, nu putem încheia mai potrivit urările noastre, decât cu frumoasele cuvinte, ce răsună pretutideni cu această ocaziune:

»Ziua Învierii și se ne luminăm cu sărbătura, și unii pe alții să îmbrățișăm; să zicem frați și celor-ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere, și așa să strigăm: *Christos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viețuie dăruindu-le.*

Vasile A. Meșter.

FOITA.

Înviere.

Senin ca ochii blândului Isus,
Mângâietor de suflete trudite,
Zimbește 'ntinsul lumilor de sus,
Vestind belșugul firii înverzite.

Ai iernii demoni pe pustii s'au dus;
Și ciripind în șoapte fericite,
Respiră vesel farmecul nespus
Al primăverii — Zine înflorite.

Un glas adânc, solemn răsunător,
Aduce-aminte vecinica putere
A Fiului de lumină mântuitor.

E templu firea... Mii de credincioși
Osana-'I cântă Lui ce-'i „Înviere“...
Osana-'I cântă bunii și păcătoși...
Ascanio.

La Paști.

Christos a înviat! Adevărat c'a înviat!

Cu cât drag auzim în sfânta și marea zi a Paștilor întâia-dată acest salut creștin-românesc! Și ce fiori plăcuti ne cuprindea sufletul nostru de copii în noaptea învierii, când umbrele tainice ale credincioșilor se străcurau în liniștea sfântă către casa lui D-zeu, ale cărei clopote îi chema mai sărbătorește ca alte-dăți.

Ziua primă e hotărâtă odihnei. A doua zi se încep petrecerile vesele, la cari participă întreaga obște. Ici copii cu buzunarele ori sinul pline cu ouă roșii își încearcă norocul cu ciocănitul

ouălor. Și când te gândești, că e câte un ștregărel, în cele mai multe cazuri feciorul popii sau al dascălului, care cu ouă de lemn sau chiar de peatră amărăsc sufletul multora până-când li-se observă șiretlicul!

În comuna Șoimușul-român fata dă câte 2 sau 3 părechi de ouă aceluia care a jucat o prima-dată. Preferință au și aici »cei mai drăguți«, bună-oară dacă Floarei îi place de George, atunci ea a »încordeiat« cât s'a putut mai frumos 4 ouă de găină și două de găscă, care 'i-le dă ca dar de Paști și cheazăse de dragoste.

Un obicei cu mult mai interesant și mai însemnat al Românilor din comuna Șoimușul-român este »plugarul«.

Cel care ese mai întâiu primăvara la arat (de regulă este vr'unul dintre feciorii mai vrâsnici) se, numește plugar.

Feciorii se duc înainte de Paști cu vre-o câteva zile și îl înștiințează, că el

„Amicii“ Ungurilor. Cu ocaziunea vizitei Monarchului la Zagreb, în anul 1895, tinerimea croată a fost înscenat niște imense manifestațiuni contra Ungurilor, arzând steagul unguresc la statua eroului Iellacici. În urma acestui incident unul din membrii partidei de drept croate, Folnegovici, a ținut o vorbire în ședința senatului orășenesc, în care a condamnat demonstrația tinerimii, lăudând pe Unguri și numindu-i frați ai poporului croat. În urma acestor nesocotite vorbe a trebuit să părăsească partidul, care legase de el speranța, că cu timpul va succeda distinsului șef de partid, Starcevic. Acum după șese ani de espiare a greșelii comise în elanul unei dispoziții de moment, Folnegovici publică o scrisoare în ziarul „Hrvatska“, în care își retrage declarațiunile amintite, cerând formal iertare dela partidul său de odinioară pentru nesocotința ce a comis, prezentându-se ca amic al Ungurilor.

Partidul a primit cu bucurie pe rătăcitul său membru, iertându-i păcatul săvârșit acum șese ani. Reîntoarcerea lui la partid e salutată în cercurile croate ca un îmbucurător eveniment, de oare-ce sunt mari speranțe, că pacea se va putea mijloci și cu Frank, unul dintre cei mai distinși bărbați politici ai Croaților.

Eată cum amicitia cu Ungurii e considerată în Croația de crîmă, care trebuie espiată timp de șese ani. Și apoi mai zică Ungurii, că nu au amici sinceri în monarchie.

ENERGIA ȘI ÎNTELEPCIUNEA ROMÂNIEI. Se știe, că numai prin pășirea energică a României și în urma vestitului proces pertractat astă-vară la București s'au demascat agitațiunile criminale ale Bulgarilor, s'a desvilit întreaga organizație a propagandei macedonene și Europa a ajuns la cunoștința primejdiei, care amenință pacea și echilibrul Peninsulei-Balcenice din partea revoluționarilor lui Sarafoff, cari lucră sub modestul nume de comitet macedonean.

Cunoaștem și declarațiunile ministrului de externe bulgar, Daneff, că numai ținutei preventivoare și înțelepciunii statului român este a se mulțumi, că între Bulgaria și România s'a putut evita un conflict de arme.

Acum se anunță din Sofia triumful diplomației române. Guvernul bulgar în cele din urmă a trebuit să cedeze: Sarafoff și cei șapte conducători ai comitetului macedonean au fost arestați la cererea și din încredințarea dlui Florescu, judecătorul de instrucție român în procesul asasinării profesorului Mihăileanu.

România se poate felicita de succesele dobândite prin politica sa energică și înțeleaptă, recunoscută de toate forurile competente ale Europei.

Biblioteci populare. Un patriot din Ungaria-nordică vestește cu mare bucurie în „Bud. Hirl.“, că numărul bibliotecilor populare, ridicate de FMKE., cu ajutorul ministerului de agricultură, se sporește în mod îmbucurător.

Înșiră apoi mai multe comune azi slovace, dar' cari în secolul trecut erau curat maghiare, unde s'au deschis spre marea bucurie a populațiunii biblioteci populare maghiare, cari sînt niște puternice mijloace pentru remaghiarisarea comunelor!

E ușor a remaghiarisa, dacă îți stă în ajutor guvernul, cu sacul de bani al țării.

Intrebăm însă cu ce drept risipește ministrul de agricultură banii comuni ai țării numai pentru biblioteci populare maghiare?!

SĂRBAREA LUI MIHAIU-VITAZUL, aflăm că se va face anul acesta în mod

„Și mirându-se ele de acestea, eată doi bărbați în vestminte strălucite sta înaintea lor. Și înfricoșându-se ele și plecându-și fețele la pământ, ziceau către ele: Pentru-ce căutați pe cel viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat.“

Ev. Luca, cap 24, v. 4-6.

e »plugarul« acestui an, eară el trebuie să ia la cunoștință. A doua zi de Paști dimineața, plugarul se ascunde ca să nu-l poată găsi curînd feciorii, când vor veni să-l caute. Vr'o câțiva dintre feciori se duc la el în curte (se înțelege după eșitul din biserică) și încep a-l căuta, ear' o parte din ei se apucă și caută o teleagă, care se află la orice econom în curte, o duc apoi într'un loc, unde în apropiere se află vr'o fântână, și apoi leagă de ruda ei o funie lungă. Până-ce găesc pe plugar, se pregătesc cu găleți și cu ciubere în jurul fântânii, unde s'a adunat într'aceea întreg satul. Într'aceea 4 feciori au aflat ascunzătoarea »plugarului« și acesta e adus înspre fântână. Plugarul este îmbrăcat de tot simplu, numai cu o cămașă și ismene și o ținută veche, peste care este încins cu o cunună de paie, ear' în cap are o pălărie găurită și stricată, care și ea este împodobită cu o cunună de paie sau cu una de holdă verde, ear' în mână

are niște ismene pline de tină și murdărite.

Aducîndu-l astfel îmbrăcat, îl pun sau se pune el de bunăvoie pe teleagă și după-ce s'a așezat comod după-cum îi place, apoi un om bătrîn merge și prinde capătul funiei în mână, feciorii toți prind câte o găleată de apă, ear' când sînt toți gata, bătrînul prinde la o fugă cum numai el poate cu teleaga, ear' feciorii toți odată varsă apa pe plugar. Astfel moțait plugarul fuge după feciori și vai de acela pe care l-a prins, căci tot îl stropește cu hainele umplute de tină.

Terminându-se alergatul în hohotul de rîs al satului, încep jocul și veselie, care împodobesc frumoasele Paști.

Christos a înviat!

E. Libeg.

Credințe populare.

Împărtășite de L. R. Prașea.

Cel care va vedea în postul Paștilor o rândunea, să caute chiar în locul, unde se află atunci, sub picior, căci va afla un pîr, și de ce fel de vită va fi pîrul, cu vite de acelea va fi peste an norocos.

Cine doarme în ziua de Paști, capătă somnul micilor, și toată vara va fi somnoros.

Fata care va sta la miezul nopții în ajunul Paștilor, lângă cocina de porci, de câte-ori va auzi guițând porcul, atîția ani are să aștepte până se va mărita.

Acela, care va auzi tunând (durdind) în postul Paștilor, să se bată cu o peatră, sau cu un fer în cap, că peste vară nu va avea dureri de cap.

vrednic. Ziarele din România scriu, că comitetul Ligii culturale, în întrunirea sa de Duminică s'a ocupat cu organizarea programului pentru facerea unui pelerinaj în primele zile ale lui Maiu la mânăstirea Dealului, unde se află capul lui Mihailu.

Proprietatea în Ungaria.

Proprietățile de pământ din Ungaria la olaltă fac 56 milioane de jugere. Din acestea o terțialitate e proprietatea nobilimii înalte, a magnaților, a persoanelor juridice, societăților și confesiunilor. În primul loc stă statul cu 2¹/₂ milioane jugere. În rîndul al doilea vin comunele cu 4 milioane 700.000. Dintre confesiuni mai bogată e cea rom.-catolică, ale cărei moși trec peste 1 milion 600.000 jugere; reformații au 160 mii; gr.-cat. 120 mii, lutheranii 70 mii, Jidovii 1059 jugere.

Nu amintesc însă foile maghiare cât fac moșiile celor două confesiuni ortodoxe, române și sërbe.

Din România.

Academia Română.

Secțiunea istorică a Academiei Române a ales de membri corespondenți pe d-nii Dr. Augustin Bunea, can. metr. în Blaj și pe Dr. I. Mihályi din Sighețul-Marmației.

Camera și senatul.

Cerpurile legiuitoare au fost deschise prin mesaj regal cetit de însuși regele în Sâmbăta trecută. Mesajul accentuează îndeosebi necesitatea economilor pe toate terenele. Răspunsul la mesaj a fost primit cu unanimitate. Preșident al camerei e ales dl Pherekyde, al senatului dl Eugen Stătescu.

Sămănăturile.

După rapoartele sosite din toate părțile la minister, starea sămănăturilor e satisfăcătoare.

DIN LUME.

Austria.

Cehii au făcut pace cu ministerul austriac Körber, promițând, că se vor feri de ori-ce obstrucție în parlamentul

Cine lasă de 'i-se coase sau cărpește o haină pe el, la acela 'i-se coase mîntea.

Cine va juca vre-un joc în noaptea Tomii, în cimiter (progadie), de acela nu se va lega în anul acela nici un rău.

Ponțiu Pilat.

Dintre Romanii cei vechi puțini au ajuns să fie pomeniți așa de des ca Ponțiu Pilat sau cum îi zicem noi greșit Pilat din Pont. Renumele are a 'și-l mulțumim împrejurării, că sfinții părinți adunați în sinodul ecumenic dela Nicea în anul 325, 'i-au vîrît și numele lui în Credeu și de atunci e rostit, dimpreună cu acesta, de creștinii bătrâni și tineri, în biserică, în școală și acasă.

Pilat era din familia Ponților (gens Pontia, deci nu era din Pont) și ajunsese în anul 26 după Christos ca gu-

austriac. În schimb vor obține multe favoruri, până acum nu pe deplin hotărîte.

Italia și Franța.

La Toulon a fost o sărbare de înfrățire între flota italiană și franceză. Flota rusă, care fusese de mai înainte acolo, n'a participat la aceste sărbări.

Rusia.

Ministru de instrucțiune a fost numit adjutantul general Vanovschi. În rescriptul Țarului se recunoaște, că experiența anilor din urmă arată atâtea defecte pe terenul școlar, încât se crede îndatorat a întreprinde o revisie și îmbunătățire radicală.

Burii.

În 6 Aprilie n. Burii au prins din nou aproape de Aberdeen un întreg despărțământ de cavalerie engleză.

Botha și De Wett s'au împreunat, avînd acum la olaltă 15.000 de Buri, cari țin în frîn 250.000 Englezi.

În cercurile transvaalice din Bruxella se vorbește, că în curînd se vor începe pertractări de pace între Englezi și Buri. Acestia însă sînt hotărîți a nu primi pacea până nu li-se asigură independența. Mult sînt ajutați în această rezistență eroică și de împrejurarea, că de-alungul graniței de nord a Transvaalului au îngropate o mulțime de tunuri, precum și munițiuni și proviziuni, cari le ajung pentru încă 3 ani de luptă.

Fapte regești.

Cînd a pășit Maiestatea Sa Regele Carol I., în anul 1866 întăia-dată pe pământul sfânt al României, a zis: »Punînd piciorul pe pământul românesc, am devenit Român«. Și cumcă Român s'a făcut, au dovedit și o dovedesc faptele lui îndreptate toate pentru binele României și mărirea neamului românesc.

În urma crizei celei mari economice, care a isbucnit în România din cauza secetei din anul 1899, guvernul român s'a văzut nevoit a propune scăderea salariilor la toți funcționarii. Și bunul Rege, ca să deie pildă, a adresat mini-

vernator al Iudeei, Samariei și Idumeei, unde a stat până la anul 36 după Christos, așadar' chiar în timpul, cînd Mîntuitorul nostru a pătimit și s'a răstignit pentru noi. Reședința lui Pilat era în Cesarea, câte-odată însă și în Ierusalim, mai cu seamă la sărbători, cînd se adunau Evreii din toate părțile ca să asiste la slujbele din templul cel mare. În Ierusalim locuia în palatul lui Irod cel mare.

Scriitorii jidani îl presentă ca »cel mai mare tiran, care a întrecut pe toți Romanii în cruzime«. Adevărul istoric este, că Ponțiu Pilat, ca și predecesorii sei, a avut mult să sufere din cauza fanatismului evreiesc, care mereu provoca răscoale. Înăbușind una din aceste răscoale, Jidovii au făcut pîră la împăratul Tiberiu, care a însărcinat pe Vitelliu, pretorul Siriei, cu cercetarea. Făcînd acesta un raport nefavorabil, Pilat a fost revocat din postul avut și chemat la Roma, unde a sosit în Martie anul 37.

strului-președinte român o scrisoare, în care-'i spune, că și el renunță la aproape a patra parte din leafa lui, care e ceva peste 1 milion de coroane (domnitorul Austro-Ungariei are 18 milioane de cor.). Ca să nu creadă însă cineva, că asta ar fi întăia jertfă bănească adusă pe altarul țării, comunicăm în cele următoare alte daruri făcute de el pentru cultura română și pentru ajutorarea celor nevoiași.

Cîteva zile după urcarea sa pe tron găsește de a Sa datorie a ușura sarcinile țării și renunță la 40.000 galbeni din lista civilă. Nu mult după aceea dăruiește 12.000 galbeni spre scopuri de binefacere. Tot în anul 1866 mai dăruiește alte 12.000 galbeni, în 1887 dăruiește celor arși din Botoșani 10.000 lei, în 1893 începe o subscripție cu 3000 lei în favorul celor ce au suferit din cauza vîrsărilor de apă, în Iunie 1897 dă pentru Gălățeni 30.000 lei. În 1867 dă pentru armată 4000 galbeni, în 1877, cînd s'a început răboiul de independență, 100.000. În 1891 întemeiază în amintirea împlinirii a 25 de ani de binecuvîntată și glorioasă domnie »Fundațiunea universitară Carol I.«, dăruind pentru ea o casă și 200.000 lei. La anul 1894, cînd a sărbătorit cununia de argint, face o fundațiune de 200.000 lei, din care să se ajute »iubiții noștri săteni, cari în anii de secetă sînt câte-odată lipsiți de mijloace de traiu«. În 1898 întemelază orfelinatul agricol (pentru fiii de țărani) »Ferdinand« spre vecinica amintire a recunoștinței către Atotputernicul pentru scăparea zilelor principelui moștenitor.

»Voința Națională, din care scoatem aceste date, își încheie articolul ei astfel:

»Atît de mari sînt serviciile ce Ei, Regele și Regina, au adus României, încât iubirea dinastiei se confundă cu iubirea de patrie.

Astăzi dinastia noastră strălucește cu putere și ca vîrfurile munților gigantici se impune admirațiunii celor de departe, ear' pentru noi cei dimprejur ploi mănoase pregătește pentru belșug de tot felul pe holdele românești!«

Despre sfîrșitul lui Pilat ne spune Eusebiu, că s'ar fi sinucis pe timpul lui Caligula în Viena din Galia (Franța), după alții ar fi fost decapitat sub Nero. Sînt mai multe versiuni despre moartea lui, nici una însă nu e adevărată istoricește. Despre femeia lui, Claudia Procula, spune tradiția bisericească, că a fost creștină, de aceea a și fost pusă între sfințe de unele biserici, ba biserica etiopeană 'l-a pus chiar și pe Pilat între sfinți, pentru-că nu e vinovat de moartea lui Christos.

Pilat privit după cele ce aflăm despre el în Testamentul nou, nu ni-se arată ca om crud și dacă a lăsat pe Evrei să-și satisfacă patimei, pentru ei nimicitoare, de a vedea pe Mîntuitorul răstignit, a făcut aceasta, precum se vede, mai mult ca să scape de primejdia de a-'și atrage ura tiranului, care ședea pe tronul dela Roma.

Eară o veste bună.

Fiecare Român, cărturar mai de dai Doamne, știe, că afară de milioanele de Români dela noi și din România mai avem frați mulți în Sârbia, Bulgaria, Rusia, Turcia, Grecia și Istria. Peninsula aceasta cu țermurii scăldați în undele mării adriatice e locuită în bună parte de Români, frați de-ai noștri, cari se numesc pe sine Rumiri și Vlahi. Acestia au fost cei mai amenințați de potopul slav, mai ales, că sînt romano-catolici și au avut preoți tot Croați. Primim acum mult îmbucurătoare veste, că de Învierea națională se vor împărtași și ei. Frații Italiani, cari locuiesc mai cu seamă pe țermurii peninsulei Istria, s'au întrepus mult în dieta din Triest pentru asupriții Români de acolo și aceasta a hotărît, ca începînd cu 1 Septemvrie a. c. să se deschidă prima școală românească în Istria. Celelalte încă vor urma, numai începutul a fost greu.

Alegeri de notari.

De sub Poiana-Tomii, Aprilie 1901.

Dați-mi voe să vă comunic în prețuita d-voastră »Foaia Poporului« un cas, care după părerea mea este unul din cele mai triste pentru poporul nostru. Și anume e vorba de alegerea de notar în cercul notarial al Sebeșului-de-jos.

Cercul acesta, sau altcum numit al Rusciorului, aflător în comitatul Bistrița-Năseud, sub falnicul munte Poiana-Tomii, constă din 4 comune curat românești, și anume: Ardan, Friș, Sebeșul-de-sus și Sebeșul-de-jos sau Ruscior. Alegerea de notar în acest cerc a fost în 1 Aprilie. La acest post au fost 6 concurenți și anume: 3 Români, 2 Jidovi și un Ungur. Alegerea s'a terminat așa, că poporul fiind ademenit de vorbele înșelătoare ale Ungurului, au ales de notar pe acesta, nebăgînd în seamă pe concurenții români.

Aceasta este una din cele mai rele alegeri, cari s'au putut săvîrși până acum, cu atât mai virtos, că cel ales

„Caș a înviat”.

Un Țigan se duse-odată
La stăpînul lui în sat,
Ca să-și zică după datini
Un »Christos a înviat!»
Căci era ziua nvierii
Și la ceastă zi Români
Îți mai dau câte-un ou roșu,
De colac vre-o bucatură,
Ceva lapte, sau făină,
Sau de dulce-o pișcătură.
Deschizînd însă Țiganul
La Român ușa la casă,
Vede-un caș oât o căpiță
Așezat frumos pe masă.
Ce să mai zică, biet Țiganul
De-așa slastă încântat
Pe Christos 'l-a biet uitat
Strigînd: »Caș a înviat!»
N'a văzut bietul Țigan
Caș în ochi — o fi un an!

Porumbăcean.

puțin se pricepe în afacerile notariale, ear' între concurenți au fost Români cei mai conștiențioși și mai pricepători într'ale oficiului lor, afară de unul. Mult mă mir de domni preoți și învățători, cari ca conducători 'și-au dus turma la peire.

Mai mult mă miră însă domnul preot I. Bârșan, care se ține așa mare Român. Se vede, că în foc se lămu-rește aurul. Nu știu ce să zic la aceasta, destul că auzind și vîzînd săvîrșindu-se astfel de fapte în poporul nostru, te cuprinde o groază și te pune pe gânduri, că ce o să fie de el în viitor. Eu numai atâtă zic: ferească Dumnezeu să se mai întemple astfel de alegeri.

Dacă așa merg lucrurile, apoi sigur pot zice: Pierirea ta din tine Române.

Abon. nr. 1928.

Roșia-de-Secas, 1 Aprilie n. 1901.

În comuna Ohaba, — țiuțoare de pre-tura Blajului, comitatul Albei-de-jos, — ca centrul notariatului cercual, s'a făcut în 26 Mart. alegere de notar, adunîndu-se comitetele alor 5 comune spre scopul acesta.

Postul a devenit vacant, fiindcă notarul de mai nainte a fost scos din postul seu pentru purtarea sa.

Toate 5 comitetele luat-au învoire de mai nainte, că dacă se va candida un bărbat nou cunoscut, cu purtare bună, bărbat de treabă și Român, să-l aclamăm cu toții; ear' dacă nu, să se roage respectivul domn protopretor a ne candida un atare bărbat, căci bine știe d-sa, cât am fost păgubiți de cel amovat; ear' dacă nu se va pute îndupleca la așa ceva, să părăsim cu toții alegerea, spunîndu-i, că noi nu răspundem pentru un atare notar și la ajutorul nostru să nu conteze; așa ne-am prezentat la cancelarie în corpore.

La vremea sa vine dl protopretor în ușa cancelariei și ne spune cauza conchemării noastre, ne esplică că putem alege cu aclamare sau cu votisare, și alege 4 membri de încredere; ne mai spune, că pe basa legii dreptul de candidare este al seu și candidează pe următorii: Sós Nagy Ferencz, notar în Cecalaca, Dobolyi Elemér, notar cercual în Cenade și Valeriu Dăianu, notar cercual în Mihalț. La pronunțarea ultimului nume, momentan am erupt cu toții: să trăească Valeriu Dăianu, dar' domolindu-se aclamarea, apare aclamatul și abzice, aclamații însă nu-i primesc abzicerea, ci mai tare îl aclamează și oriși-cât a încercat protopretorul ca să alegem pe altul — nu a putut reuși, ci aclamînd pe Dăianu, am părăsit locul de alegere.

Fost-a candidarea lui Dăianu numai de așa, ca nouă Românilor — căci cercul nostru, luînd afară câteva curți domnești, e întreg românesc — să ne astupe gura și apoi să abzică, el o va ști, la tot casul lucru frumos și laudat nu a făcut, dar' că vre-o oățiva inși, Români, din membrii comitetelor să aclameze cu noi, să părăsească cu noi locul de alegere și apoi întorcîndu-se să voteze cu 3 străini, acesta nu a fost lucru cinstit și de omenie; eată fi dau publicului românesc, deoparte ca să-i cunoa-

scă și să se ferească de ei, ca nescari fățarnici, ear' de altă parte să nu mai facă nimenea ca ei:

a) din Beșineu: părintele Teodor Pauleti, George Ungurean, ultimul atât în locul de înțelegere, cât și pe uliță tot mereu striga, să ținem la olaltă, să fim toți una și când la adecă se întoarce și votează; Partenie Pop și judele satului Ilie, copilul tată-seu George Ungurean;

b) din Ohaba: judele satului Nicolae Mihălțan, tată-seu Vasile și fratele seu Ioan;

c) din Colibi: judele satului Todor Broscățian, Vasile Popa și Nicolae Coman;

d) din Tău: judele satului Ioachim Băcilă și Dionisiu Buzilă;

e) din Roșia: judele satului Iacob Lupean.

Eată-i toți 13 oameni slabi de ânger, cari au și aclamat și votisat; să încearcă juzii comunali a se escusa cu aceea, că ei ca atari au trebuit să facă voea protopretorului, dar' ei nu știu, că nu sînt slugile protopretorului, ci capii satului și după pățania din urmă ar trebui să se bucure, căpătînd un notar de dai Doamne, căci, vai, mult necaz au după capetele lor — și ei sînt răspunzători nu cătră protopretorul, ci cătră comitetele și satele lor.

Neesplicabilă e purtarea judeului din Ohaba — unde am vîzut oferindu-se beutură de bere și unde, precum 'mi-a spus un bărbat ocașionalmente și el a beut bere în preziua alegerii, laudînd berea lui Sós!

Contra alegerii cu votisare, care n'a cerut-o nimenea, ci a impus-o protopretorul, s'a făcut recurs de 29 inși; despre rezultat voiu refera.

Un alegător.

A P E L.

Comuna Bocșa-română, una din comunele de frunte ale cercului Bocșa, spre a preveni pericolul, ce o amenință mai virtos în urma înmulțirii elementelor străine, care în timpul din urmă ia proporțiuni tot mai mari și un caracter tot mai primejdios, între altele a înființat o reuniune română de lectură, ca prin aceasta pe deoparte deșteptînd conștiența națională în popor, ear' pe de altă parte dezvoltînd zelul spre cultură și progres, să se pună stavilă decadenței românismului din această frunțasă comună.

Această reuniune însă, care a intrat acum în al II-lea an al existenței sale, nici pe departe nu dispune de mijloacele necesare, prin cari ar putea oferi membrilor sei ajutorul spiritual cuvenit și imperios reclamat de necesitatea arzătoare locală, — biblioteca ei nu numără decât 150 opuri, — ear' mijloacele materiale spre a procura cărți sînt foarte modeste.

Avînd acestea în vedere, în numele salutării noastre reuniuni ne luăm voe a ruga pe Mult On. societăți române, Mult On. librării, Mult On. autori români și pe toți Mult On. Domni binevoitori românismului nostru, să binevoiască a ne ajuta în nobila noastră intențiune prin donarea de cărți, eventual alte daruri potrivite.

Bocșa-română, în 19 Martie 1901.

Ianem Iștan Ștan,
secret. reuniunii.

Adunări învățătoresți.

(Urmare și fine).

A urmat apoi alegerea comisiunii critisătoare, în care s'au ales domnii Teodor Adace, învăț. fundațional în Mornor, Ioan Nistor, învăț. gr.-cat. în Sânt. Ioana și Gregore Șuteu, învăț. în Bêrla. În urma acestora vin la rînd tractatele practice și anume:

a) se tractează cu anul I. și II. »*Îmbrăcămîntea*», de dl I. Moldovan, învăț. în Nusfalău, care tractat după o critică bunisă, din partea comisiunii critisătoare, împreună cu a unor membri ai Reuniunii, s'a declarat de *bine-succes*;

b) s'a tratat »*Împărțirea*» cu cl. III și IV, prin dl Romulus Ciucea, învăț. în Gledin, deși ar fi fost să tracteze dl G. Bojor, ca învățător în aceleași clase tot în Nusfalău, pe care însă la rugarea-i proprie luându-i-se în considerare capul cărunt — biroul acestei filiale l-a și dispensat de a tracta. Acest tractat asemenea pe lângă unele observări, s'a declarat de *bine succes*;

c) s'a cetit de dl G. Talos, învăț. în Ardan un tractat teoretic »*Învățatorul și poziția sa în societate*», pe care încă după câteva observări adunarea l-a declarat de bun și l-a votat mulțumită protocolară.

După acestea se pune la ordinea zilei alegerea unui prim delegat și a unui suplent din sinul reuniunii, ca să participe la esamenale finale de vară, din raionul filiei precum și cetirea unor scrisori primite dela comitetul central al reuniunii generale »*Mariana*» din Năsăud, în urmarea cărora ca prim-delegat se alege dl George Todoran, ear' ca suplent dl Gavriil Botîrla, învățători în Șieuși, pentru participarea la esamene; ear' scrisorile comitetului central se iau spre știință și acomodare.

S'a statorit, că proxima adunare a filiei noastre să se țină în comuna *Ruși-in-Munți* lăsându-se defigerea timpului în buna chibzuală a biroului.

În birou au fost realeși cei vechi, adică domnii George Todoran ca președinte și Romulus Cincea ca notar.

În fine președintele mulțumind membrilor reuniunii pentru interesul arătat

în decursul ședinței, declară ședința de închisă.

Frânzul oficios.

Învățătorii, după munca prestată, s'au intrunit cu toții la un prânz comun, în altă sală unde dl G. Bojor, veteranul nostru soț de muncă ne-a primit cu brațele deschise, ear' fiica dlui G. Bojor ne-a servit masa, unde a dat dovadă, că e fiică de învățător și bună eco-noamă. N'au lipsit nici toastele, anume a toastat vrednicul preot local dl Ioan Pop, președintele reuniunii și Gregoriu Romanessi.

Notez, că ca oaspeți atât la ședință, cât și la prânzul oficios ne-a onorat cu prezența domnii I. Mihalaș, preot gr.-cat. în St. Ioana, dl notar cercual cu adjunctul d-sale, dl Hordoan, învăț. gr.-cat. în Bileag, dl Bojor elev al preparandiei de stat din Deva, precum și 3—4 fruntași din comună. După prânz a plecat fiecare la ale sale, stringându-și mâinile cu frățescă iubire, și dorindu-și unul fiecare o cale bună, și o reîntâlnire în *Ruși-in-Munți*. Greg. Romanessi,
inv. fundațional.

Cuincuenalele învățătorilor populari.

Dela marginea Câmpiei, Martie 1901.

Articulul de lege regnicolar XXVI. din anul 1893 prescrie în §. 1, că un învățător aplicat la o școală populară să aibă un salariu anual de 600 coroane, locuință corăspunzătoare și usufructul unei grădini de cel puțin $\frac{1}{4}$ juger catastral; ear' în §. 2 se dispune, că toți învățătorii populari de ambe sexele să fie împărțșiți cu cuincuenale de câte 100 cor., cari devin de 5-ori în cadență și se pot ridica până la 500 coroane.

La terminul de începere al serviciului e determinat ca baza cuincuenalului 25 Septemvrie 1893, prin urmare toți acei învățători, cari au servit neîntrerupt din ziua numită până în 25 Septemvrie 1898 au drept la cuincuenalul prim. După-ce de atunci au trecut 2 ani, în interesul cauzei ar fi, ca toți colegii învățători cari n'ar fi ajuns în deplina posesiune a acestui cuincuenal, să binevoiască a eși în publicitate și a arăta motivele și cauzele împedecătoare ce s'au ivit în con-

după felul lor de a fi, după trebuințele feluritelor locuri, după obiceiurile pămîntului. Fiecare neam are alte tradiții religioase, alte porniri sufletești, și toate astea influențează religia. Și așa deși religia cu al seu cult este una în temelile ei la toate popoarele creștine, ea e totuși foarte deosebită la creștinii din Apus și la cei din Răsărit, și apoi e deosebită chiar și la acestia după locuri și neamuri. Biserica românească n'a fost nici-odată și nu este biserică rusească ori grecească, ci curat biserică legii românești și să dea Dumnezeu așa să rămână cât o fi pămîntul. Roage-l fiecare neam pe Dumnezeu în limba pe care o are, noi îl rugăm în limba românească, pentru-că ne-a ascultat și ne ascultă.

În legea din bătrâni e cuprinsă apoi firea și obiceiurile unui popor. Firea popoarelor e felurită după viața lor, după sânge; aici se potrivește vorba că toate merg după neam. Așa din

tra ajungerii dreptului lor determinat prin lege, ca așa autoritățile noastre școlare supreme să poate lua măsurile recerute pentru-ca învățătorul să-și capete neștirbit competențele sale legale.

Să nu se sfiască nici unul de a eși în publicitate. Jurnalistica este o armă foarte puternică în mîna noastră; să ne folosim de ea cu tot adinsul. »Ajută-te însuși, atunci și Dumnezeu te va ajuta« asta să fie devisa noastră. Cine tace și ascunde neajunsurile ivite în cariera sa, nu numai că-și strică și însuși, ci jig-nește și interesul comun al tuturor învățătorilor. Dacă superioritățile noastre școlare nu vor asculta plîngerile noastre din ziare, avem conferențe și reuniuni, al căror cuvînt mai curînd va fi ascultat.

Legea prescrie mai departe, că și acei învățători, cari au un salariu fundamental mai mare de 600 coroane, încă au drept la căștigarea cuincuenalului.

Nici o comună, fie aceea bisericască sau politică, nu poate să știrbească determinațiunile aceste clare și precise ale legii, prin urmare numai învățătorii înșiși pot fi vinovați, dacă nu ajung în toată măsura la dreptul lor legal, ceea-ce au să-și câștige cu tot adinsul, atât în interesul propriu, cât și al familiei lor, căci cuincuenalele se compută ca adaos de salariu și la determinarea mărîmii pensîunii atât a lor, cât și a vîduvei și orfanilor. R.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ceva despre școalele de pomărit.

Dela marginea Câmpiei, Martie 1901.

Precum în multe altele, așa și în privința școalelor de pomărit sîntem îndărătul altor popoare conlocuitoare. Dacă căutăm după motivele acestei aparițiuni triste, trebuie să constatăm cu durere, că cele mai multe comune bisericesti de ale noastre nu au locul recerut spre scopul acesta și dacă posed asemenea loc acomodat, acela nu e închis și rigolat cum se cuvine, prin urmare învățătorul, pe lângă toată bunăvoința și zelul seu, nu poate arăta un oarecare spor corăspunzător cu recerînțele timpului și cu lipsele poporului nostru mai mare parte agricultor; ba trebuie

fire, e: Spaniolul sumeț, Italianul iute și aprins, Francezul vesel și ușuratec, Germanul posac și serios, Englezul închis și lacom, Rusul fărnaric și rîvnitor la ale altora. Ear' noi, în felul acesta, sîntem de o lege cu Francezii, cu Italianii și Spaniolii, căci sîntem de o viță și de un sânge, de aceea îi numim frați de ai noștri. Și ne și potrivim, într'adevăr, în nespuse de multe lucruri cu acești frați ai noștri, cu toate că sîntem depărtați unii de alții, în lucruri în cari ne deosebim de popoarele vecine cu totul tot.

Ear' obiceiurile ori le moștenesc neamurile dela părinți, ori le învață. Felul cum te îmbraci, cum și ce mînânci, ce cântece ai, ce jocuri, ce datini, ce obiceiuri ai la nunți, la înmormîntări și la praznice, cum și la ce te taie capul să faci: toate aceste sînt obiceiuri. Și ele merg după neam, și de aceea pe ele noastre le găsim cu sutele și cu miile la popoarele de un neam cu

Legea din bătrâni.

Cuvîntul nostru »*legea din bătrâni*» cuprinde toată mulțimea aceea de lucruri, cari deosebesc pe un popor de altul și-l fac să fie așa cum este și nu altfel.

Cuvîntul e frumos, căci într'adevăr *lege* sfîntă este tot ceea-ce ajută la unitatea și trăinicia unui neam. Alte popoare au alte cuvinte pentru acest lucru, numai noi Români ne-am obișnuit să-și zicem *lege*.

Cel dintăiu lucru pe care îl cuprinde *legea din bătrâni* este religia neamului. Români sînt mai toți de religia creștină ortodoxă, și din partea asta ar fi de o lege cu Rușii, cu Grecii, cu Sêrbii și cu Bulgarii. Dar' nu sînt. Putem zice, că avem o religie cu ei, dar' nu sîntem de o lege. Religia creștină e dată de însuși Dumnezeu, dar' numai în temelile ei; de aici încolo și-au făcut-o oamenii

să mărturisim, că mai mulți dintre învățătorii noștri nici nu au priceperea recerută la cultura pomilor, ear' unii cari au desteritatea de lipsă nu au zelul și tragerea de inimă, ce se recer la manipularea unei școale de pomărit moderne; excepțiune fac învățătorii maramureșeni, dintre cari și în anul espirat, spre onoarea lor zis, doi învățători români gr.-cat. au obținut premiile cele mai mari de 400 și 600 coroane defipte de institutul fonciar regnicolar din Budapesta pentru acei învățători populari, cari în școalele lor de pomărit au produs mai mare rezultat. Învățătorii acestia maramureșeni au făcut nu numai colegilor onoare, ci tuturor conaționalilor lor cu bun simț, când știut este, că toți învățătorii fără deosebire de naționalitate și confesiune pot concurge și vor fi și concurs și totuși aceia au primit premiile de frunte. Mult zel au trebuit să desvoalte ei, când prin organele străine de neamul nostru au fost distinși. Pentru învingerea aceasta trebuie să mulțumim vicarului foraneu Tit Budu, care pe lângă altele multe se interesează în mod deosebit de afacerile școlare din vicariatul seu. Ca să urmărim barem încâtva esemplul cel frumos al Maramureșenilor, autoritățile noastre școlare au obligământul sfânt a se îngriji, ca obiectul economiei înainte de toate să se predee în preparandiile noastre învățătoarești atât teoretic cât și practic în așa măsură, ca cei eșiți din ele, ca inițiați în acest studiu, să poată corăspunde așteptărilor moderne, ca poporul anume să se convingă, că școala are menire pe lângă altele de a-l și înainta în cele materiale.

Reuniunile noastre învățătoarești, despărțemintele »Astrei« din Sibiu, ba și institutele noastre bănești ar înainta mult ajungerea acestui scop, când în tot anul ar premia pe învățătorii, cari se disting în învățarea practică a pomăritului și viieritului și prin altoire în grădinile poporenilor ar da sucurs la lățirea dorită a pomologiei.

În fiecare localitate senatele și eforiile școlare să facă un statut, în care să fie determinat numărul altoilor, ce are să producă învățătorul în un an și să fie decisă prealabil remunerațiunea învățătorului pentru fatigiile sale, ca și acela să știe pentru-ce să ostenește. În statutul acesta se poate prevedea ce specialități de pomi să se producă în școalele de pomi, cari adecă sunt mai priincioase în ținuturile respective.

După planul de învățământ ce din cl. V. și VI., cât și cei din școala de repetiție au să fie instruați în studiul economiei. Pentru școalele comunale și de stat materia de învățământ, care ar fi

de dorit să se introducă și în școalele noastre populare, e următoarea, și anume pentru clasa V. și VI. toamna: adunarea și cunoașterea semințelor de pomi, cum și pregătirea lor la sămănat. Pregătirea pământului (săpatul și greblatul), statorirea straturilor și tablelor, sămănarea seminții (la arbori sădirea). Mutarea pădureților de un an, în școala de pomi, prevederea rindurilor, strămutarea lor din rinduri în locurile lor stabile. Întrebuințarea legăturilor diferite, culegerea fructelor și valorisarea lor.

Larna: Rigolarea pământului până când nu înghiață, gunoarea lui, eserciarea în altoit făcută cu surcele de salcă, culegereaomidelor, curățirea scoarții bolnave, gunoarea și rētezarea pomilor mai mari.

Primăvara și vara: Transplantarea altoilor și altoirea lor, curățirea, deslegarea și rētezarea altoilor.

În școala de repetiție: Pe lângă repetiția materialului propus în clasa V. și VI. cultura frăgarilor privitoare la cultura vermilor de mētasă, a viilor cu privire la lățirea specialităților americane, întocmirea școalelor și a grădinilor de pomi, pregătirea gardului viu, plantarea arborilor economici, apărarea pomilor de boale și vindecarea lor, cunoașterea specialităților de pomi.

În fine doresc, ca învățătorii noștri să tracteze unele din aceste teme în adunările lor. R.

Din Apoldul-mic.

Plantare de pomi.

— Raport special. —

— Aprilie 1901.

Duminea trecută comuna Apoldul-mic a avut fericirea a petrece câteva ore plăcute în societatea esmișilor »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«, a domnilor D. Comșa, presidentul reuniunii, V. Tordășianu, secretar, cari însoțiți de dl Fabiu Toma, absolvent al academiei din M. Ovár, de present angajat în serviciul domeniului coroanei din România, aveau să planteze altoii (meri pătuli), — dăruiți de reuniune — în grădina fiecărui membru cu locuința în această localitate. Despre această lucrare, precum am aflat, au fost vestiți cei interesați, cu zile înainte. Plantarea s'a făcut după serviciul divin, la care au asistat totalitatea comunei, bărbați, femei, cu mic cu mare. Presidentul reuniunii dl Comșa, într'o limbă populară, pot se afirm, de puțini vorbită dintre cărturarii noștri — a introdus numărul auditor în toate lucrările ținătoare de domeniul pomăritului. D-sa a

nu 'i-a tăiat capul nici odată să-l poarte. Deoparte n'au fire de negustor — cum n'o avem nici noi unii dintre frații noștri — de alta nu 'i-a silit nevoia, căci au mult pământ roditor și au rămas plugari. Și earăși: năravul din fire n'are leuire.

Prin câte țeri și printre câte neamuri și decât amar de vreme trăesc Evreii și se țin așa cum sunt și nu-și schimbă nici firea, nici obiceiul. Evreilor nu li-se poate spune proverbul, că lupul își schimbă părul dar' năravul nu. Evreii nu 'și-au schimbat nici părul nici năravul, de când îi știe lumea, și lupi au fost, lupi au rămas.

Dar' »legea din bătrâni« cuprinde în sine un lucru cu mult mai mare decât toate acestea: limba. Ea, mai ales deosebește pe un popor de altul. Nu pot fi mai multe popoare cu aceeași limbă, căci aceeași limbă însemnează acelaș popor; și nici acelaș popor nu poate vorbi mai multe limbi, căci ar înceta

început dela prăsirea pădureților, spunându-ne, că cei mai potriviți, cei mai trainici sânt cei tineri, aduși din desișul pădurilor pe cari însă îi întrec cei sēmănați ca grăul, adecă cei prășiți din sēmēnța merelor și perelor pădurețe, din care am tescuit oțetul. Acești pădureți trebuie altoiți până sânt încă tineri și cât se poate aproape de suprafața pământului și aceasta pentru motivul, ca mlădița nobilă, întrebuințată la altoire, să nu fie espusă la diferite stricăciuni. Altoii, scoși din așa zisa școală de pomi — se supun la o procedură, ce pe toți ne-a surprins, din pricina, că dl president prin mijlocirea foarfecilor — a tăiat fără cruțare aproape toate rădăcinile lungi, cum și aproape toate crengile tinerilor altoi, aduși din Sibiu, lucru, pe cari ni-l-a explicat astfel: »Tai rădăcinile lungi, de oare-ce acestea sânt păgubitoare creșterii pomului, din cauză, că au să se întindă cât se poate în adâncime, unde pământul e de tot sărac; rădăcinile scurte ce rămân după tăiere capătă mulțime de rădăcini subțiri, ca așa, tot atâtea guri ale pomișorului, cari își sorb nutremântul din pământul mai deasupra, în care se ramifică; tai mai departe mulțimea crengilor cu scop de a reduce părțile, ce reclamă nutremântul, la minimul posibil și aceasta cu scop ca crengile rămase să poată fi provăzute cu belșug de nutremânt, căci, — zice dl Comșa, — din un blid de mazere, de cutare mărime, mai curând și mai bine se satură 10 decât 20 de copii«.

Trecând apoi la însași plantarea, află, că gropile, ce noi le facem sânt mult prea adânci și mult prea înguste, căci pomul îngropat în adâncime cu greu se ridică la suprafață; de oare-ce 'i-am îngropat și trunchiul, care numai deasupra solului poate să viețuiască, ear' strîmtarea gropilor aduce cu sine, că pomul aflând rezistență în pământul nelucrat, este silit a apuca cu rădăcinile spre adâncime, unde nu află nutremântul de lipsă. Parul, de care se leagă altoiul, are și el rol important în viața ulterioară a altoiului, încât altoiul legat de acesta, nu este espus vântului și altor neajunsuri elementare; acest par înfipt cât se poate de adânc în pământ să nu treacă cu lungimea în sus peste lungimea trunchiului, adecă să ajungă numai până la coroana pomișorului. Multe și frumoase, dar' mai ales folositoare lucruri am aflat din espunerile dlui Comșa.

Țin a pune în vedere, că »Reuniunea română agricolă« în Apoldul-mic se bucură de mare trecere; conducătorii Reuniunii în Apold au întemeiat o »Insofire de credit sătească sistem Raiffeisen«, la început numai cu 36

noi, la Italiani și la Spanioli și la Francezi, căci le-am învățat dela aceiași părinți. Obiceiurile acestea însă se schimbă după locuri și vremuri. Peste noi au trecut alte vremuri, și toate grele — ba năvăliri de barbari, ba stăpânire turcească — ear' peste frații noștri altele, de aceea multe obiceiuri nu le avem la fel. Felul pământului țării și vremurile pot să schimbe până și firea unui popor. Englezii au fost un neam lenes și bețiv, dar' având o țeară săracă, muntoasă, și-au schimbat firea, ca să nu piară de foame, și au alergat la industrie, ear' astăzi e neam muncitor și econom. Erau plugari de felul lor, dar' neavând ce ara, și-au schimbat obiceiurile după felul țării: aveau marea de toate părțile și s'au apucat de negoț pe apă, așa că astăzi stăpânesc mările pământului.

Altfel e cu Italianii, și ei sânt încunjurați de toate părțile de mare și ar pute să poarte negoț pe apă, dar'

de-a fi unul singur. În Elveția, într'un singur stat, poporul vorbește, ce e dreptul, trei limbi, nemțește, franțuzește și italienește, dar' e un singur popor ca stat, ca organizație, dar' nu un popor ca neam.

Italianii rămân tot cu obiceiurile cu firea și cu religia lor, ca și Germanii și Francezii cu ale lor, și tot la matcă trag ei fiecare.

Limba e cea mai puternică legătură a unui neam. Ea e sufletul neamului, e firea și ființa lui. Aceleași vorbe nasc în noi aceleași gânduri. Ear' toți câți au aceleași gânduri — ori-și-cum se numesc ele: aspirațiuni naționale, idealuri, nisuințe — merg pe aceeași cărare, biruesc aceleași piedeci și au aceeași dușmani: ei fac un neam, unul și nedespărțit. Religia poate să fie felurită la același neam: Germanii și Francezii sânt și catolici și protestanți și sânt neamuri puternice, Ungurii sânt

membri, dar' care azi numără aproape 200 și mare nădejde e, că la aceasta se va înscrie toată suflarea de dai Doamne din comună. Acestei bănci îi umblă la perfecție. Mulți din datorații altor bănci și-au achitat datoriile din depărtare cu împrumut contras dela Însoțirea proprie, scăpând astfel de cheltueli zădarnice de timp și de bani. Singurul neajuns al băncii e, că nu capătă bani ieftini etc. Tot aici s'a alcătuit o »*Tovărășie agricolă*« cu 50 membri, ear' în timpul din urmă s'au mai făcut o a 2-a *to-vărășie*, cari emulează între sine în ce privește îmbunătățirile de introdus în această mândră și fruntașă comună curat românească.

Cum poporațiunea din comună, se îndeletnicește cu *cultura în mare a viilor*, și cum aceasta, în scurtă vreme, atinsă are să fie de flagelul pricinuit de *filoxera*, ce până acum bântue viile din apropiatul opid *Miercurea* — hotărîre s'a luat a se alcătui în Apoldul-rom. de mult dorita *pepinieră de viță americană*, în care scop comuna bisericăască va ceda cam 1—2 jugere pământ de lângă grădina școlară, ear' comuna politică îl va închide, rămânând, ca în conțelegere cu comitetul Reuniunii noastre agricole, să se trimită un tinăr destoinic cu scop să facă un curs de altoit vița americană.

Fiind vorba de grădina școlară, în care s'a plantat altoi — se nu fie cu supărare, dacă constat, că toată lumea s'ar fi așteptat, ca acea grădină să nu aibă înfățișarea nespălată și neîngrijită, de care o împărțesc cei.... O îndreptare se impune și aici...

Masa ospitală a dlui primar *I. Beu* și câteva vizite la fruntașii din comună au format încheierea activității pentru ziua de alaltăieri.

„Cu noi este D-zeu“.

Prepararea locului pentru grădina de legume.

După-ce s'a desfundat (rigolat) locul din toamnă, se lasă astfel peste iarnă până în primăvară.

În primăvară locul de grădinărie se împarte în table și aceste în alte bucăți mai mici și straturi.

Desfundatul pământului este o operațiune principală, și constă în a amesteca stratul vegetal de deasupra cu cel dedesupt.

Desfundatul se se facă pe un timp uscat și rece, dacă se poate de obicei

neam vrednic de mirare, când te uiți numai la puterea neamului lor, și sînt și ei catolici și calvini și mai știu eu cum. Noi Românii ne ținem de două biserici, cei mulți de-a Răsăritului, cei puțini de-a Apusului, dar' limba 'ni-e una, nisuițele și obiceiurile aceleași și sîntem un neam. Limba e, la urma urmelor, legea din bătrâni a unui neam, căci prin ea trăește neamul. Religia și limba se spriginesc una pe alta: religia trăește prin limbă — căci vai de neamul, care e silit să se inchine într'o limbă pe care n'o pricepe — ear' limba trăește prin religie, căci dacă ar și ințepe limba unui neam să peară, câtă vreme va trăi în biserică și în cărțile ei, ea nu poate să se stingă. Asta o știm noi, Românii mai bine...

G. Coșbuc.

toamna și iarna. Să ne ferim a face desfundatul pe timp de ploaie, și mai ales dacă pământul din natura lui este compact, căci atunci devine prea umed, se svântă anevoe, și face un rău efect asupra rădăcinilor plantelor.

Nu tot pământul cere o desfundare adâncă, așa în pământurile de luncă ușoare și umede, este de-ajuns o desfundare cu hârlețul sau cu sapa. De altfel grădinarii fac această desfundare cu plugul cu o arătură, obiceiuită în aceste pământuri, și reușesc bine. Într'un pământ însă tare compact, este de neapărată trebuință, a desfunda pământul până la o jumătate metru.

Cu ocaziunea desfundatului de pământ trebuie să curățim pământul de petri, pir, etc., căci atunci rădăcinile legumelor nu vor fi împedecate în dezvoltarea lor.

Dacă terenul de grădină este prea mare, astfel că nu se poate desfunda într'un an, atunci se desfundă acest teren treptat în fiecare an.

Terenul desfundat îl rezervăm, pentru legumele cu rădăcini adânci, ca: morcovul, țelina, sfecla, barba țapului, păstarnacul, pătrânjelul, hreanul etc.; ear' cel nedesfundat după o sapă bună îl sămănim cu legume care au rădăcini deasupra, ca: mazerea, bobul, fasolea etc.

Treptat cu desfundatul terenului, este de neapărată trebuință a așterne peste acest teren un strat de gunoiu pe deasupra, astfel că peste iarnă, zăpada, ploile, înghețurile, desfac și iau materiile hrănitore și le infiltrează în el.

La împărțirea terenului de grădinărit în table primăvara, se va ține socoteală de natura locului, de pozițiunea apei și ușurința cu care se poate distribui apa pentru udatul legumelor.

Dacă terenul are pozițiune regulată, atunci se poate împărți în table de 15—20 metri lărgime și tot atîta lungime.

Ele vor fi despărțite prin drumuri de 1 m. lărgime, sau mai late, după trebuință, spre a ne pute înlesni diferitele transpoarte, sau alte operațiuni ce avem a face în grădină, până la drumurile principale, care vor ave o lărgime de 1.50—2 m.

După-ce s'a împărțit pământul în table, se fac brezdele sau straturile, unde se seamănă sau se plantează legumele. Aceste straturi vor ave lărgimea de 1.25—1.40 c. și vor fi trase pe pământ, servindu-ne de o sfoară, pentru a fi cât de drepte. Ele vor fi despărțite prin mici poteci, care vor ave o lărgime de 30 cm.

Locul fiind astfel împărțit, se sapă brezdele pentru a mărungi pământul cât de bine, și a-l curăți de buruieni. Dacă este nevoe, adecă dacă pământul este prea slab, atunci este de lipsă a-i adăoga așternând pe deasupra un strat de pământ vegetal sau mranită.

Liniatul brezdelor, pentru sămănarea sau plantarea legumelor, se fac tot cu ajutorul unei sfori, pentru a pute fi puse în rînduri drepte.

Depărtarea între aceste rînduri variază după felul legumii: la acele care cresc mai respirate, depărtarea între rînduri va fi mai mare, la acele care cresc mai puțin respirate, depărtarea va fi mai mică.

Pe brezdele unde s'au sămănat legumele, este folositor de a apăsa puțin pământul cu mâna sau cu o scândură, sau cu un mic tăvălug de mână, cu chipul acesta semințele vin mai bine în contact cu pământul, și asigură o mai bună reușită, înlesnind răsărirea.

P. D. Bellea.

De-ale stupăritului primăvara.

Curățitul stupilor după cel dintăiu sbor al albinelor trebuie să fie întăia lucrare a stupăritului. Scândura de sub coșnițe e plină de albine moarte, capacuri de celule și polen întărit de flori. Dacă lăsăm pe albine să se trudească cu curățirea acestora, le impunem o lucrare uriașă pentru ele, cauzând multora și moartea, căci unele neputându-se ușor desface mai ales de cadavrele surorilor lor, cad pe pământul cel rece, de unde nu se mai scoală și astfel pier. Cu o peană lungă putem curăți în foarte puțin timp totul. Cel-ce a pus toamna o mucava (hârtie groasă) sub coșniță, are acum lucru ușor, căci n'are decât să o îndepărteze cu necurățenii cu tot. Fagurii muceziți încă trebuie îndepărtați.

Primăvara se întemplă câte-odată, de ca azi albinele sboară vesele în toate părțile și ca mâne cu tot timpul frumos nu mai vezi nici una. Dacă ne uităm în coșniță, vedem că albinele sau zac pe jos sau atîrnă printre faguri și abia mai mișcă din picioare. În cazul acesta sau sînt aproape gata să moară de foame sau sînt amorțite de frig. Dacă le aducem într'o odaie caldă sau le punem în coșniță o peatră ori cărămidă încălzită și le stropim cu miere subțiată, își revin curînd în fire. Acum însă trebuie să le dăm regulat de mâncare.

Câte-odată se întemplă de albinele sboară pe timp frumos, dar' le apucă un vînt rece, care le amorțește așa de tare, încât rămân pe scândura coșnițelor. Ca să prevenim asta, e bine să ținem urdinișul astupat, ca să nu fie prea curînd îngelate de soare să sboare afară. Albinele amorțite în zăpadă încă pot fi readuse la viață, dacă le punem la căldură și le stropim cu miere lungită cu apă caldă.

Aflarea puterii de încolțire la orz și trifoiu.

Cel mai bun mijloc pentru de-a afla, dacă o sămăntă o vrednică sămănat, e însuși sămăntatul ei în vase sau coșulețe (castăne) mici de lemn. La orz și la trifoiu ne mai putem însă convinge despre puterea de încolțire și în modul următor: Luăm un pumn de orz și-l aruncăm într'un pahar plin cu apă curată. Bonul sănătos, care nu 'și-a pierdut puterea de încolțire, va căpeta la vîrf o mărgeleuță albă.

Fiind vorba de sămăntă de trifoiu, infierbîntăm cât se poate mai tare o tablă de tinichea (blech, pleu), luăm o mână de sămăntă, din care lăsăm să cadă încetul cu încetul pe tinichea. Dacă plesnesc semințele cu un pocnet oarecare, e semn, că nu 'și-au pierdut încă părțile oleioase și sînt deci încă bune. Când se fac însă carbune, fără să spargă, e semn, că nu mai plătesc nimic.

Cultura fragilor.

Fragile sînt fructele cele mai fine și mai gustoase dela noi. Cerînd puțin îngrijire, dînd în fiecare an fructe multe, cari au un preț bun în piață, se recomandă cultura lor îndeosebi în apropierea orașelor. Recolta de pe un hectar (cam 1³/₄ jug. ardel. sau 2 ungur.) face pe an în termin mijloc 60—75 măji metrice și sîcotind numai 20 cr. prețul chilogramului, avem o sumă de 1200 fl. pe an, din care scăzînd cheltuelile în suma de 6—700 fl. ne rămîne un venit curat de 500 fl.

Fragile cer un pămînt rigolat (săpat adînc), bun, gunoit cît mai tare și situat în fața soarelui. Pe cîte 30 cm. punem tot cîte 3 fire în forma unui triunghi .:., ținîndu-le la început tot jilave. Straturile trebuie acoperite cu o pătură subțire de gunoiu mărunt, care ține pămîntul totdeauna jilav și pufăios. Cel mai bun gunoiu e al vacilor. Toate mlădițele laterale trebuie tăiate îndată-ce se ivesc, pentru-că ele răpesc mlădiței principele tot nutrîmîntul, acopere în curînd tot locul și nu mai produc nici-cînd fructe mari. Înainte de-a intra în iarnă curățim straturile, îndepărtăm încă odată toate mlădițele laterale și acoperim toată suprafața pămîntului cultivat cu ele cu gunoiu mărunt, așa că se rămînă numai firele libere. Lucrînd în felul acesta, vom dobîndi fructe multe și mari. Dacă vrem să dobîndim fructe uriașe, nu lăsăm pe un cotorel fără pe cele 2—3 dintăiu, ear' pe celelalte le tăiem, îndată-ce înfloresc. Tot la 3 ani sădim fire nouă în pămînt nou, al căror preț nu trece la o sută de fire peste 2 fl.

Dintre soiurile mai mari sînt mai eăutate ale lui Laxton și soiul Mammoth.

Cel mai potrivit timp pentru plantare e toamna, dar' și primăvara se poate, numai cît recolta e mică în anul prim.

Afară de fragilele cele mari sînt bune de cultivat și cele de lună, cari drept eă sînt mai mici, dar' sînt foarte aromatice, se prăsesc pînă în preajma iernii și se mulțumesc și cu pămînt mai slab.

Cartofii încolțiți.

Mulți din economii nostrii se aleg acum în primăvară cu o mulțime de cartofi încolțiți, despre cari cred, că dacă nu sînt buni pentru oameni, sînt buni pentru animalele din curte. Asta e o eredință greșită. Cartofii încolțiți nu numai, că nutresc rău, dar' pricinuesc și boală, pentru-că conțin, îndeosebi în colți, un venin, numit solanin, care produce la început un fel de înțepenire. Veninul acesta nu se perde nici-cînd ferbem cartofii. Că cartofii acestia nu sînt buni, vedem de-acolo, că animalele nu mai vreau să-i mănînce, stau cu capul plecat și cu picioarele crăcite, ochii înțepeniți, roșii, pulsul le bate iute. Scoase din grajd sau coteț, se leagănă și de multe ori cad jos. În cazul acesta trebuie să încetăm numai decît cu nutrețul de cartofi și să le dăm altceva.

SFATURI.

Untul, dacă vrem să se țină cît mai bine, trebuie frămîntat de două-ori, pentru-că altmîntrelea e aproape cu neputință a scoate laptele din el. După întăiul frămîntat lăsăm untul să stea cel puțin 12 ore, apoi îl frămîntăm a doara-oară. Procederea aceasta se recomandă mai ales pentru untul, care nu se folosește numai decît în casă.

Lac pentru galoși. Se topește mai întăiu, la foc, 150 grame de cauciuc în 250 grame de ulei de terpenină; apoi se adaogă încă 200 grame colofoniu (cleiu pentru arcușul de violină) și pe urmă 40 grame de cărbune de fum. Cu acest amestec, galoșii, ca și ori-ce încălțăminte de cauciuc capetă un lustru frumos și trainic.

Distrușerea ploșnițelor (vanțeni, stelnite, păduchi de părete). Un mijloc din cele mai bune pentru distrușerea acestor insecte neplăcute este amoniacul (se găsește la toate apotecile). El străbate prin cele mai mici crepături. Cineva n'are decît să așeze farfurii pline cu amoniac în odaia unde se găsesc ploșnițele (păduchii de lemn), pe urmă să închidă camera cu îngrijire, lăsînd-o așa cîteva zile. După aceea se deschid ușile și ferestrele pentru a se premeni aerul. Ploșnițele nu resistă acestui tratament. Dacă se găsesc în mai multe odăi, se repetă operațiunea pentru fiecare din ele.

Marcele postale. Udarea cu limba a marcelor postale înainte de lipirea lor pe lîngă că e un obicei urît, dar' mai e și periculos pentru sănătate. Nu numai, că cleiul, cu care sînt lipite, conține de multe-ori materii vătămătoare, dar' și altmîntrelea se așează pe el o mulțime de necurățenii, între cari poate fi și morbul multor boale. Primejdia devine cu atît mai mare, că fie pe limbă, fie pe gingei sînt de multe ori sgărieturi mai mici s'au mai mari, așa că microbul poate ajunge de-adreptul în sînge. De aceea nu e esagerat, cînd se zice, că udarea cu limba a marcelor postale e pricina multor boale de gură, etc.

Șuncă crudă de berbece. O pulpă frumoasă se ține 8 zile într'o murătură cu dresuri diferite (ca la șuncile de porc) întorcîndu-o zilnic. După opt zile se unge cu acid pirolemiu (Holzsäurefasav) și se acată în horn deschis să se afume. Ungerea cu acid pirolemiu se repetează tot a doua zi, în total de patru-ori. Șunca aceasta este foarte fragedă și gustoasă.

Cum să scăpăm de cari. În mobilele mai vechi de casă de multe-ori incuibă cari. Ca să ne scăpăm de ei, frecăm mobila atăcată de ei cu o pensulă muiată în esență de otet așa, ca să nu rămînă nici un loc nepetrus de ea. Dacă nu putem ajunge cu pensula, improșcăm esența cu o proașcă. Mobile vechi de sute de ani au fost scăpate în felul acesta.

La cumpărarea de stupi să grijim, ca fagurii cei de din jos să fie curați, ceialalți plini cu miere. Printre ei să fie plin pînă jos cu albine. Dacă albinele stau risipite, o sîmn, că n'au matcă. Scîndura, pe care a stat stupul, să nu fie acoperită cu făină de ceară, căci în cazul acesta stupul poate avé molii.

Știri economice.

Salarele funcționarilor comerciali trebuie plătite la un eventual concurs mai întăiu, apoi urmează împăcarea cererilor celorlalți creditori. Dreptul acesta îl au însă numai funcționarii stabili, nu cei primiți de probă.

Hipicultură. Pentru înaintarea culturii cailor a distribuit ministrul de agricultură la 40 reuniuni economice în cursul anului trecut 18.960 cor. În anul acesta va destina spre scopul acesta o sumă mai mare.

Pentru cărcimari. Conform ordinațiunii dto 15 Dec. a. tr. a ministrului de comerț ar fi trebuit, ca toți cărcimarii, cari vînd și de-ale mîncării, să-și scoată în termin de 3 luni dela acel dat licență deosebită pentru aceasta. Terminul acesta s'a prelungit pînă la finea anului curent.

Foloasele culturii vermilor de mêtasă. În comitatul Timisului au câștigat locultorii, cari s'au ocupat cu cultura vermilor de mêtasă, în cei din urmă 20 de ani 3 milioane 750.351 cor., în comit. Torontalului 3 mil. 894.309. În anul 1900 au făcut cei din comit. Timisului 315.953 cor., cei din al Torontalului 476.031 coroane.

Cu privire la boala de porci ministrul de agricultură a dat o ordinațiune cătră autorități, prin care constatînd, că boala mai bîntuie numai în 271 de comune dispune, ca să se observe cu stricteță dispozițiunile cuprinse în §. 17 din ordin. nr. 9300 ex 1898 și îndată-ce s'a ivit boala într'una sau două curți, animalele să fie nimicite și după trecerea termenului de așteptare să se facă numai decît pașii de lipsă pentru ridicarea izolării, ce s'a decretat pentru comună, ca să se încunjure astfel pagubele cele mari, ce le suferă comerțul de porci.

Convenția comercială română-bulgară, care a expirat în Ianuarie a. c. a fost prelungită încă pe un an.

Cărți economice. Din »Biblioteca populară a administrațiunii domeniului coroanei« din România a apărut acum și cîrticia a 19-a sub titlul »Scrisori cătră plugari« de Const. Sandu. Cărțile acestea se distribuie ca premii între elevii școalelor populare din țeară. Vom reproduce și în »Foaia« noastră din aceste scrisori.

CRONICĂ.

Sinoadale ordinare ale bisericii române gr.-or. din Transilvania și Ungaria sînt convocate pe Dumineca Tomei, 8/21 Aprilie, în Sibiiu, Arad și Caransebeș.

Deputați noi sinodali în diecesa Aradului. În cercul clerical al Giulei s'a ales Roman Ciorogariu, în cercurile mirene Vinga: s'a reales Vincențiu Babeș; Arad: Dr. Sever Ispravnic; Halmagiu: Gerasim Serb; Lipova: Dr. Aurel Halic.

Parastas. Sâmbătă, 6 Apr. n. a avut loc un parastas în Lugoj pentru răposatul Vasile Maniu. A pontificat P. On. D. Dr. George Popoviciu, care a ținut și o frumoasă cuvîntare funebrală, asistat de preoțimea locală. Lugojenii au trimis întristatei familii a răposatului o adresă de condolență, tot așa dlui V. Popescu, profesor în București, o mulțumită pentru cuvîntarea ținută în numele Lugojenilor la mormîntul binemeritatului defunct.

Coroane eterne. Dl. *Vasile Aldea*, senator magistratual în Sebeșul-săsesc, a dăruit în amintirea răposatului său tată, regretatul *Vasile Aldea*, fost proprietar în Seliște, suma de 2 cor. la fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor, întemeiat de Reuniunea sodalilor români din Sibiiu.

Convocarea conferențelor învățătoarești din archidieceasa Sibiiului. Învățătorii școalelor gr.-orient. din tractele protopresbiterale Sibiiu și Avrig sînt convocați în conferință pe 5 și 6 Aprilie v. în Sibiiu. Comisar consistorial Dr. D. P. *Barcian*. — Din tractele Seliște și Mercurea pe 5 Aprilie v. în Seliște. Comisar Dr. I. *Stroia*. — Din tractele Turda și Lupșa pe 5, 6, 7 Aprilie v. în Ocolişul-mare. Comisar Dr. *Petru Span*. — Din tractele Târnava și Mediaș pe 5, 6, 7 Aprilie v. în Mediaș. Comisar Dr. V. *Bologa*. — Din cercul *Sebeșului* 5, 6, 7 Aprilie v. în Alba-Iulia. Comisar Dr. *Iosif Blaga*. — Din Cetatea-de-peatră și Solnoc pe 5 Aprilie v. în Fănațe. Comisar Greg. *Pletosu*. — Din tractele Agnita și Făgăraș pe 5 Aprilie v. în Făgăraș. Comisar *Mateiu Voileanu*. — Din tractele Brașov și Treiscaune 5, 6, 7 Aprilie v. (Joi, Vineri, Sâmbătă) în sala gimnasiului din Brașov. Comisar Dr. V. *Saftu*.

Noi preoți în diecesa Gherlii. Duminecă, în 7 Aprilie n. au fost hirotoniți ca preoți clericii absoluți: Ioan Pop, Ioan Butean, Aurel Chintuan, Eugen Balint, Ilarian Gael, Vasile Indrean, Valer Filipan, Teofil Varna și Aurel Pop Papiu.

Din Bănat. Despre outremurul de pămînt din săptămîna trecută am primit mai multe rapoarte din părțile bănațene, cari toate ne comunică, că au crepat ziduri la case, s'au surpat hornuri (coșuri), în Toracul-mare s'a strîmbat crucea din virful turnului, o femeie care lucra la vatră a fost aproape zdrobită de hornul, care căzuse pe ea. În Toracul-mic a crepat zidul dela biserică.

În pădurea dela Tîrnova a prins codreanul Rusalim Lința doi braconieri (vînători fără licență) chiar când voiau să plece cu prada lor. Provocați să stee au pușcat asupra lui, rămînînd bietul om mort pe loc. Gendarmii sînt pe urma ucigașilor.

În Duboz (Timiș) o țerancă lăsa pe copila ei de 4 ani, Floare, singură în bucătărie, mergînd în vecini. Apropiindu-se de foc, hainele bieteii copile se aprinseră pe ea și mamă-sa o află la re-

întoarcere în flacări. Zădarnic a fost ori-se ajutor, căci fetița și-a dat sufletul între chinuri îngrozitoare. În contra mării neîngrijitoare s'a pornit cercetare.

În minele de cărbuni dela Drăncova s'au nenorocit doi lucrători, St. Muntean și Nic. Jianu, acesta tată la 4 copii. Causa a fost o exploziune.

Hrana soldaților. Încă din Decembrie anul trecut începură a da soldaților la dejun (dimineata) pe lângă conservele de rîntăș și de mazere, conserve de cafea și de gris. După rapoartele sosite dela diferitele regimente, feciorii mănîncă bucuros cafeaua de conserve, mai bucuros decît celelalte conserve. De aceea li-se va da de aici înainte de două-ori pe săptămîna cafea de conserve (prețul ei e socotit în 2½ bani de fecior), și mai târziu poate și mai de multe-ori.

Un sat nimicît. Ultimele zăpezi și ploii au cauzat, îndeosebi în Italia, multe catastrofe. Apele au subsăpat pe alocurea părți întregi de hotare. Mai mult a suferit satul Vaglio de lângă Modena. Încă din 21 Martie n. s'au desfăcut două lavine de pămînt, lungi de 400 și 800 m. și în curînd începînd satul întreg, cu case, biserică, lunci și agri să se miște înspre riul Scoltena. Toate casele s'au surpat și bieții locuitori abia au avut timp să scape vitele. Cimetărul a fost ridicat de apele de sub el la o înălțime de 8 metri, mormintele s'au deschis și oase și cadavre jumătate putrezite au început să plutească pe lacul de 2 chîm. pătrați, ce se formase în locul, unde mai înainte se jucau copiii și plugarul harnic își vedea de munca câmpului. Fericirea alor 900 de locuitori e nimicîtă, căci acolo nu va mai fi cu putință întemeierea unui sat.

O biserică a Nazarenilor incendiată. Într-o comună de lângă Oradea-mare s'a întemplat, că fiind întruniți așa numiții pocăiți la slujbă d-zească seara, niște făptuitori necunoscuți închizînd ușile bisericii i-au dat foc din toate părțile. Întreg edificiul a luat foc și o mare parte a oamenilor, neputînd deschide în grabă ușile, au trebuit să îndure arsuri grozave din partea focului. Se crede, că în mai multe locuri va începe poporul astfel de goane în contra nefericitei secte a Nazarenilor.

Emigrări din Timiș și Torontal. De un timp încoace i-a apucat și pe locuitorii din comitatele Timiș și Torontal dorul sau mai bine zis nevoea de a-și părăsi vatra părintească și a emigra peste țeri și peste mări la America. Din *Panciova* vine știrea, că 16 familii *germane* și-au vîndut tot ce au avut și după sărbătorile Paștilor vor pleca de-a dreptul la Mansfeld în statul Ohio. Drumul până acolo face 253 coroane. Mulți dintre emigranți sînt oameni cărunți, cărora așa se vede scris le-a fost ca la adânci bătrînețe să-și caute norocirea și apoi mormîntul în lumea nouă de parte de scumpa patrie, care i-a născut. Ave felix Hungaria! Morituri te salutant.

Graba strică treaba. Englezii pregătiră încă din anul trecut medalii comemorative, cu cari voiau să împodobească piepturile vitejilor (?) oficeri și soldați englezi din Africa. Ei, dar blăstîmații de Buri n'au voit să le facă plăcerea de a se lăsa bătuți și precum se vede n'au nici acum gîndul acesta. Și așa le-au trimis înderăt la fabrică, ca să se steargă anul de pe ele. Cumințiți încâtva au dat ordin, să nu pună nici anul 1901 pe ele, căci mai știi, poate că nici anul acesta nu se termină războiul, și și dacă se termină, nu se poate încă ști, în al cui favor.

Esamen de jude militar. Ni-se scrie din Viena, că d-nii Dr. Adrian Nedelcu, originar din Lugoj și Corneliu Bardosy din Sibiiu, ambii practicanți auditori la judecătoria militară de garnisoană din Viena, au depus esamenul de jude militar înaintea tribunalului superior militar din Viena cu succes foarte bun. Gratulăm acestor bravi tineri.

La marină. Pentru meseriașii noștri din ramura ferăritului este deschisă o nouă cale de a-și asigura un viitor fericit. La marina noastră sînt alăturate două școli pentru mecanici: un curs de mașiniști și o școală pentru elevi de mașină. În școala aceasta se primesc băieți, cari se însinuuă de bună-voe, cu etatea de 14—16 ani și au terminat 6 ani în școala poporală. După o instrucție de 3 ani se numesc matrozii de mașină sau suboficeri de mașină. La cursul de mașinist, care ține 1½—1 an, se primesc ferari, mecanici, lăcătuși, alamaști etc., cari dovedesc la un esamen de primire hărnicia lor. Și acestia es ca matrozii sau suboficeri de mașină. Dacă ne gîndim, că după 8—12 ani ajung la lefuri de 2400—4400 cor., nu putem din destul recomanda și Românilor noștri să îmbrățoseze și ocupațiunea aceasta. Rugările pentru curs și pentru prezentarea ca voluntar la marină trebuie adresate la corpul de armată de matrozii ces. și reg. în Pola, cărora trebuie alăturate atestat de botez (17 ani impliniți), adeverință dela pretură sau magistrat, că nu e nici o cauză împedcătoare, învoirea tatălui sau a tutorului și atestatul școlar resp. de învățacel.

Dela postă — timbrarea scrisorilor pentru străinătate. Încă cu 1 Ianuarie 1900 s'au introdus unele schimbări în tariful postal, pe cari însă mare parte a publicului nu le observă și astfel se întemplă, că d. e. pentru cărți postale trimise în Austria unii plătesc numai 4 bani, în loc de 5 bani, ear' pentru scrisori și cărți postale trimise în străinătate pun numai 20, respective 5 bani. Oficiul postal din loc aduce deci din nou publicului la cunoștință următoarele: 1. Pe o epistolă simplă trimisă în străinătate se pune marcă de 25 bani, ear' carta postală costă 10 bani. 2. Pentru scrisorile trimise în Austria, Boemia și Herțegovina, Germania, Sîrbia și Muntenegru se pune marcă de 10 bani, ear' carta postală face 5 bani.

Prin francarea defectuoasă trimițătorii fac de sigur fără voe adresaților desavantajii și neplăceri, căci ceea ce lipsește din porto postal are să restituie adresatul dimpreună cu taxa suplimentară (pedeapsa)

La fondul de 20 bani, pentru acuirea unui local cu hală de vînzare pe seama Reuniunii sodalilor români din Sibiiu, au contribuit următorii: Ioan Patachi, învățator (Săcel), d-na Paulina Marschall născută Holineck (Sibiiu), Panteleon Nastea, paroch, Sofia Nastea n. Scurtu, Cornel, Anastasia, Victoria Nastea (Șinca-nouă), Ioan Scurtu, cassar comitatens; Victoria Scurtu n. Negrea (Făgăraș), George Felea, paroch, Sabina Felea n. Anca (Ciuruleasa), Simeon Dragoman, inv., Maria Dragoman n. Tatu (Cichindeal), Cornel Simu, funcțla »Albina», T. Schmidt, conducătorul »Concordiei», Dr. Samuil Vladone, candidat de avocat, Dr. Daniil Henrich, avocat, Vasile Morariu, espres, Salomia Morariu n. Sibieli, Vasile Morariu, sodal pantofar (Sibiiu), Vasile Halmaghi, controlor pens., Aurel Halmaghi, măiestru măsar (Racovița), Ioan Paicu, inv. (Agnita), Vasile Lazurcă Lăzăreanu, presid. societ. cantorilor »Psaltul» (Brașov), ear' Coman Baca, paroch în Poplaca 60 bani, Carl Bisli, comerciant (Sibiiu) 40 bani, și Romul Poliș din Sikló 1 cor.

De-ale nazareilor. Din Gero-Oșor-heiu ni-se scrie: Zilele trecute s'a înmormântat o reformată trecută la nazareii, care însă pe patul de moarte se reîntoarse la vechea ei credință. Nazareii însă n'au lăsat să o îngroape reformații, ei au luat-o cu sila de au înmormântat-o. Ce ne-a atins mai mult este faptul, că sicriul moartei a fost urmat de un Român de al nostru cu numele Vasiliu Costea al Mocanului și de două nurori ale lui ear' fiii sei Ioan (Bădica) și Vasiliu (Strimbu) purtau sicriul pe brațele lor identificându-se astfel cu nazarinienii. Acest părinte cu doi fii ai sei după ce nu 'i-a succes a îngrî pe preotul nostru înaintea poporenilor și forurilor de sus, a dovedit atâta micime de suflet, încât cu toată familia sa a trecut la nazarinieni. Ei nu mai voesc a și nimic de foata lor biserică, așa că născându-li-se acestora copii, 'i-au botezat o Unguroaie nazarineană, care a fost cea mai depravată în comuna noastră. Astfel au ajuns de ocara comunei, dar' au ajuns și la sapă de lemn, căci averea 'si-au prăpădit-o fără cruțare la îndemnul nazarinienilor, așa d. e. casele lor 'și-le-au dat spre folosință publică nazarinienilor.

Însă nu le e destul cu atâta, nu le e destul că s'au nefericit, că s'au aruncat în brațele peirii, oi ei acum caută să atragă și pe alții, cutrierând chiar și comunile din jur, peste tot căutând a atrage pe Români dela biserică cea adevărată, dar' până acum fără nici un succes, și cred tare că alți rătăciți între noi nu se vor afla. De aceea pun la înima consătenilor mei și a tuturor Românilor să grijească a nu-și părăsi legea, să nu-și vîndă sufletul și fericierea vecinică, căci a zis Isus Christos, că nu e păcat mai mare decât a părăsi cineva o credință adevărată, spre a urma una falsă. Deci să murim în legea în care au murit părinții și strămoșii nostri. *Oșorheanul.*

Omor. Pe hotarul comunei Sent-îob (Bihor) au fost aflați doi Români omoriți, unul Nuțu Nicoruț din Tisfalău, celalalt Toader Jurca. Veniau sormanii dela oraș cu puțin porumb și cartofi în traistele lor. Unul a fost lovit dintr'odată de moarte, celalalt s'a apărât mult, căci cămașa era tot zdrențe pe el. Se presupune, că Țigani 'i-ar fi ucis.

Fiascul maghiarisărilor din Bănat. Făcând comentariul asupra raportului »Reuniunii pentru lățirea limbii maghiare din Vêrșeț«, din care se constată decadența rapidă și desperată a maghiarismului în mijlocul Șvabilor din Bănat, ziarul »D. Tgb. für Ungarn« din Timișoara scrie următoarele:

»Avem nădejdea, că se va isprăvi în curînd cu mărirea și viitorul acestei »reuniuni de maghiarisare«. Căci ne punem întrebarea: dacă această reuniune în decurs de 14 ani dela întințarea ei a pierdut din 410 membri 243, — cât va mai trebui ea să mai existe, pentru a-i perde și pe cei 167, câți 'i-a mai rămas?»

Noi credem, că nu mai trebuie așa de mult ca până acum.

Și astfel poate va sosi în curînd timpul, când vom intona și acestei reuniuni patriotice cu menirea a »cultiva« și cultivînd a maghiarisa:

— Vecinica ei pomenire!

Petreceri. »Reuniunea română de cântări din Seliște« invită la concertul ce-l va da Luni, a doua zi de Paști, în 2/15 Aprilie 1901, în sala festivă a școlii. Începutul la 8 ore seara. Prețurile de intrare: Locul I. 1 coroană 60 bani. Locul II. 1 coroană. Loc de stat 60 bani. Loc pe galerie 20 bani. Biletele se pot procura dela dl Dumitru Lăpădat și seara la cassă.

— Tinerimea inteligentă din Șeica-mare invită la producțiunea teatrală împreună cu joc, ce se va aranja Luni, în 2/15 Aprilie a. c. (a doua zi de Paști), în sala mare a hotelului din loc. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Locul prim 1 coroană (de familie 2 coroane). Locul al doilea 60 bani. NB. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Venitul se va destina în favorul școlii.

— »Reuniunea sod, rom. din Sibiu« va aranja în Dumineca Tomii, seara, în sala cea mare dela »Gesellschaftshaus« o producțiune împreună cu teatru, cântări și joc. Se va reprezenta piesa »Drumul de fer«, de V. Alexandri. Producțiunea se dă în favorul fondului creat pentru acuirea unei case cu eventuală hală de vînzare pe seama mese-rișilor români.

— Luni, la 15 Aprilie 1901 st. n. se va aranja în Borgo-Prund petrecere în hotelul de acolo. Începutul la 9 ore seara. Prețul de intrare: de o persoană singuratică 2 coroane, eară de o persoană în familie 1 coroană 40 bani. Venitul curat este destinat în favorul școlii săraci dela școala fundati-onală.

— Corul vocal bisericesc din Ghiroc, sub conducerea tinărului D. Titus Miu, invită la concertul împreună cu joc ce-l va aranja Luni, la 15 Aprilie n. (a doua zi de Paști), în sala școlii gr-or. rom. Venitul curat este destinat pentru spori-rea fondului ridicării unei cruci înaintea sfintei biserici. Prețul de persoană: Locul I.: 80 bani. II.: 50 bani. Începutul la 8 ore seara.

Programa: Cuvînt de deschidere rostit de dl președinte David Voniga. I. »Mulți ani«, cor bărbătesc. — II. »Motto«. — III. »Bobocele și Inele«, cor bărbătesc. — IV. »Cojocul Blăstemat«, poezie declamată de C. N. Gherban, plugar. — V. »Noua Călugăriță«, cor bărbătesc. — VI. »Suspînul Bețivului«, cor bărbătesc. — VII. »Floarea lui Petae«, poezie declamată de C. J. Cintă. — VIII. »Taci Bărbate«, cor bărbătesc. — IX. »Moșul la drum«, cu solo, cor bărbătesc. — »Trei doctori«, comedie într'un act. — În paușă se vor juca jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta«.

Unde au ajuns Maghiarii? Nimic nu se întîmplă în Ungaria din partea majorității maghiare, a catolicilor, fără ca să nu fie batjocorit și persiflat de presa jidană. Astfel zilele trecute tinărul conte Zichy János a ținut în cercul catolic din Budapesta o vorbire, în care a accentuat necesitatea reorganizării societății catolice din Ungaria. O idee de altfel foarte sănătoasă și îndreptățită, mai ales astăzi, când demoralisarea crește pe zi ce merge, luând proporțiuni înspăimîntătoare. Și ce se vezi? Întreagă presa jidană, dar' în special Evreii dela »Budapesti Napló« tăbăresc asupra contelui Zichy, spunîndu-i cu un cinism revoltător, că în Ungaria — *nici nu există vre-o societate catolică, deci n'are ce organiza!* La loc de frunte își bate joc foaia evreiască de catolicii maghiari, făcîndu-i ultramontani, reacționari etc., pentru-că vorbesc de *catolicism!* — E tristă soarta, la care au ajuns Ungurii în țeara lor, în urma omnipotenței evreești, dar' își merită soarta. Cine se aliază cu liftele jidane, su-poarte și batjocura lor.

Prima medalie pentru Regina României. Guvernul francez a conferit Reginei Elizabeta a României primul esemplar al medaliei de aur dela expoziție.

Bani pentru Buri. Comitetul pentru ajutorarea Burilor constituit în Amsterdam, a înmanat presidentului republicii transvaalice un check de 2¹/₂ milioane franci, adunați prin contribuiri publice.

Moșie românească. Moșia din Cârțișoara (comitatul Făgăraș) a contelui Teleki Samu, compusă din aproape 300 jugere pămînt, 30 locuri de casă și o moară cu 3 petri a fost cumpărată cu 34.000 fl. de către 46 țărani de acolo. Oamenii au fost ajutați la această cumpărare de un institut de bani de al nostru și încîtva și de bunăvoința toștului arîndaș de acolo — Ungur de altminteri — cărora trebuie să le mulțumească, că au putut face relativ ușor țirgul, la care s'au îmbulzit și alții, îndeosebi și erarul.

Greșeala unui preot. Din Valea-Jiului ni-se scrie, că tinărul preot din Bărbătenii-superiori, Ioan Pepenar, uitîndu-și de bună-seamă pentru un moment de chemarea sa creștinească și românească, a procurat chiar vinul trebuincios la Sfintele Paști pentru cuminătură dela un negustor evreu. — Rău destul, că tocmăi un preot dă astfel de exemple poporenilor sei.

Ucis în ziua mare. După o datină a romano-catolicilor, Ungurii din Feneșul-săsesc merg a 2 zi de Paști la Cluj de se mărturisesc. Tot asemenea au făcut și în est-an, dar' s'a întîmplat o nenorocire mare. Venind cam pe la 2 ore p. m. către casă, pe drumul dintre Cluj și Feneș, Ungurul Kovács Gyuri fu împușcat prin spate eșindu-i glonțul în gât, de către un ziler neamț din Cluj. Neamțul avea mînie mare pe Ungur de mai înainte și acum pîndindu-l 'i-a eșit înainte cu femeie cu tot, ca să-l măcelărească. Ungurul a murit momentan, ear' Neamțul s'a dus și 'și-a insinuat de bunăvoe fapta. Omul nici-odată nu știe pe ce pornește de-acasă. »Chimur«.

Defraudări. Zilnic putem înregistra din foile maghiare defraudări mar și mici din partea funcționarilor unguri! Iată încă 2 casuri:

Babits Dénes, funcționarul dela poșta din Becicherecul-mare a fugit cu *mai multe mii* de florini dimpreună cu o frumoasă damă.

Könczey Iozsef, conducător la cassa de păstrare din Oradea-mare, a pungașit 3000 florini. Le dăm ca tot atâtea dovezi de »cinste patriotică«.

»Romana«, ăntăiul dans român social. Explicarea celor cinci figuri și modul cum se poate învăța fără instructor de dans. Această broșură constituie numărul 1 din »Călăuza dansurilor naționale«. Prețul 30 bani. De vînzare la librării și la editor: Nic. Jugănar, Lugoj (strada Andreiu nr. 11)

Moartea voivodului Țiganilor englezi. În zilele trecute a murit la Birmingham *Esau Smith*, mai marele Țiganilor din Anglia. Venerabilul bătrîn era de 94 ani. Îl jelesc veduva sa, 5 feciori, 7 fete și 200 de nepoți. El avea mare autoritate înaintea Țiganilor englezi, cari pe el îl recunoșteau de supremul for judecătoreșc. Supușii lui au vîrsat la înmormîntare șiroaie de lacrimi, suspine și vaete asurzitoare au scos din piepturile lor.

Tuturor le este cunoscut, că semințele de economie și de grădini ale lui Mauthner produc de trei-ori mai mult ca alte semințe. Escelente sînt îndeosebi semințele de napi împregnate cu marca firmei »Sternmark« și sînt a se deosebi de altele contrafăcute. Se pot cumpăra dela firma Mauthner în Budapesta.

Împărțire de pădureți. Ieri la 9 Aprilie n. c. s'au împărțit prin comitetul central al »Reuniunii române de

agricultură din comitatul Sibiiu în total 5800 pădureți meri, 4200 peri și mai multe sute gutui. Pădureții s'au distribuit în partii de câte 50-800 bucăți pentru școala de pomi și pentru particulari din Ilimbav, Marpod, Cacova, Slimnic, Poiana, Sadu, Veștem, Seliște, Sebeșul-superior, Apoldul-român, Șura-mică, Săcel, Cristian, Tilișca, Nucet etc. etc. Cum reuniunea mai dispune de un număr considerabil de pădureți meri, peri, gutui, pruni (de Bistrița și Myrabo), perșeci și cireși — comitetul central pune în vedere, că doritorii de a fi împărășiți pot lua în primire ori-câți pădureți vor dori în fiecare zi dela orele 11-12 a m. dela locuința presidentului reuniunii, dl Dem. Comșa (strada Crucii nr. 7).

Dela producțiunile noastre. Cu ocaziunea hramului sf. biserici Sfântul M. Teodor Tiron ca și în anii trecuți, așa și de astă-dată Reuniunea de cetire și cântări din comuna Coștei, a dat un concert cu un program variat și bine înțocmit. Atâta mulțime a fost, încât de mult nu s'a văzut, prin ce s'a dovedit, că și poporul începe a pune mai mare pond pe lucruri de acestea. Cântările au decurs în cea mai mare ordine și precisiune, spre lauda conducătorului și coriștilor și spre bucuria și mulțumirea ascultătorilor. În cântarea din urmă a escelat tenoristul Ilie Ureche. După cântări a urmat teatru »Un leu și un zlot«, de D. R. Rosseti. Aici diletanții și-au jucat rolurile fiecare foarte bine. După teatru a urmat monologul »Ioan Păpușarul«, de V. Alexandri, jucat cât s'a putut mai comic de dl Ilie Ureche, deși acest monolog nu era pus în program. Petrecerea urmată după cântări și teatru a decurs în cea mai perfectă ordine. Suma încasată la acest concert a fost 147 cor. și 60 bani, ear' spesele au fost de 31 cor.

Oaspela.

Concursuri bisericești școlare. *Arhidieceasa gr-or.* din Sibiiu. Parochia clasa II. din Săcărâmb, protopresb. Devei. Emol: Cuartir liber, 1020 coroane din cassa bisericeii, venite accidentale, ajut. dela stat. Terminul 6 Maiu n.

Diecesa gr-or. Arad. Parohiile din Mehala, protopresb. Timișoarei. Terminul 14 Aprilie v. — Parochia cl. III. din Dușești, protopresb. Beiușului. Terminul 23 Aprilie v.

Știri din piață Făgăraș. Grâu, hl., 10-10.50 cor., săcară 8-8.20 cor., orz 6-7 cor., ovės 4.50-5 cor., cucuruz 7-8 cor., cartofi 2.20-2.50 cor., mazore 10-16

cor., fasole 9-10 cor. Ouă 6 bucăți 20 bani.

Mediaș. Grâu, hl., 9.40-10 cor., săcară 8-9 cor., orz 7-8 cor., ovės 5-5.50 cor., cucuruz 7-7.20 cor. Ouă 12 bucăți 40 bani.

Oradea-mare. Grâu, maja metr., 13.80-14.40 cor., săcară 13-13.50 cor., orz 11.60-12 cor., ovės 12.40-13 cor., cucuruz 10.20-10.80 cor.

Posta redacției în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Ineș Mareșel

Am onoarea a oferi P. T. public cele mai bune și mai ieftine cumpene de balansare, de sistem decimalic și cântare, precum și diferite unelte, indeosebi cuțitașe de gilău de mașini, cuți pentru măcelari și unelte de oțel pentru pantofari ș. a.

Mai departe produc escelente

cumpene de vite și de alte poveri

cu poduri în ori-ce mărime.

Monopolul acestor cumpene

'l-am predat prin contract reuniunii cercuale de agricultură din Sibiiu și rog pe stimații domni să binevoiască a se adresa de-adreptul acelei reuniuni, care oferă un rabat comunelor și reuniunilor comunale de agricultură.

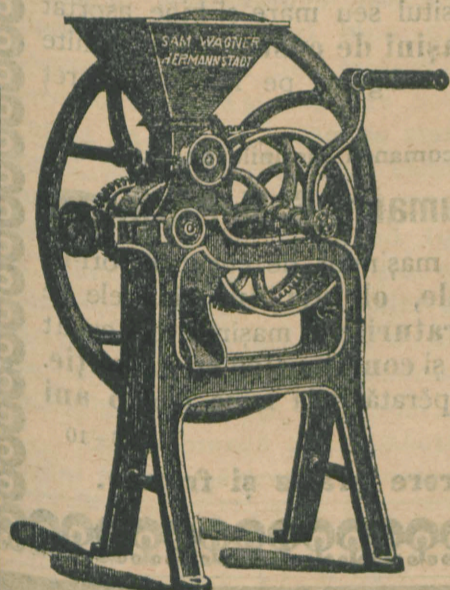
R paraturi și schimbări la cumpene se esecută prompt și ieftin.

Scrisori de recunoștință și certificate sânt la dispoziția onoratului public.

Lista prețurilor se trimite gratis și franco.

[24] 2-5

Victor Hess, Sibiiu.

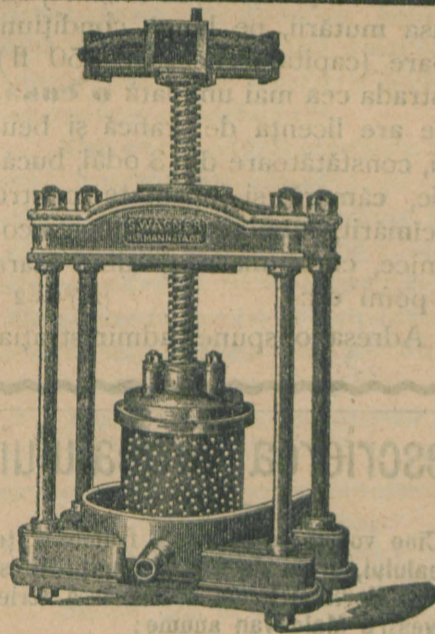
Mori de zdrobit.

Cele mai bune și mai escelente mori de zdrobit simburi de bostani, in, mac, etc. precum și

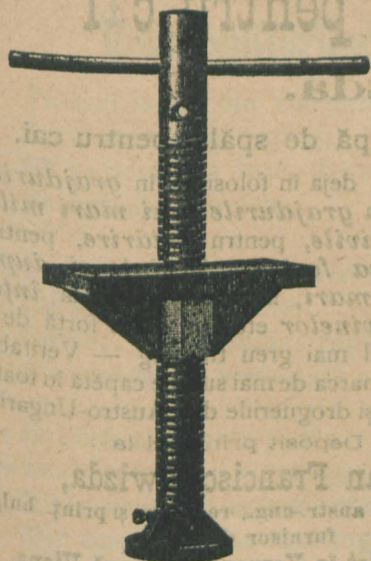
piuē de ulei

[20] 6-6

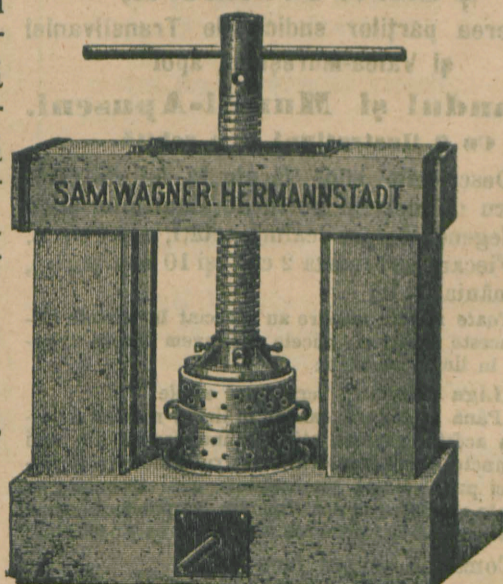
de construcția cea mai solidă din fer sau lemn, apoi fuse singurate pentru piuē de ulei și alte recuisite pentru producerea de ulei de masă liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată

Piuă de ulei, întregă din fer.

Fus pentru piuă de ulei.

Piuă de ulei, întregă din lemn.

Sam. Wagner,

prima turnătorie de fer, Sibiiu, fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer, Sibiiu, Piața de fân nr. 1.

O mașină de vapori

de 6 puteri de cai pentru treerat, **se vinde** cu preț moderat. Informațiuni mai deaproape le poate da dl Karl F. Wachsmann, fabricant de mașini în Sibiu. [30] 1-2

Declarație.

Eu Ioan Severin, din Rășinari, declar, că ori-cine va mai da dela datul acestui anunț ceva femeii mele Stana, născ. Ioan Giurenleț, fie pe datorie, fie într'alt fel, fie beuturi spirituoase, fie altceva, nu se poate aștepta la nici o plată. De asemenea voi urmări pe cale legală pe toți cei-ce vor primi dela ea obiecte sau bani. [26] 2-2

De vânzare.

Doritorii cari voesc a cumpăra un **tăureciu** de 2 ani, de rassa Pinzgan, bine dezvoltat și frumos, premiat de comisiunea veterinară a com. Sibiu cu certificat de laudă, să se adreseze subscrisului.

Ioan Orosz,
paroch în Sadu.

[29] 1-2

Casă de vânzare.

În **Orăștie** este de vânzare, din cauza mutării, pe lângă condițiuni ușoare (capitalul necesar 850 fl), în strada cea mai umblată o **casă**, care are licența de trafic și beuturi, constătătoare din 3 odăi, bucătărie, cămară și localitate pentru cârcimărit, numeroase edificii economice, curte mare, grădina mare de pomi etc. [27] 2-2

Adresa o spune administrația.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui **Noria** și **Iancu**, să citească scrierile lui **Silvestru Moldovan** anume:

Țeara-Noastră, descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

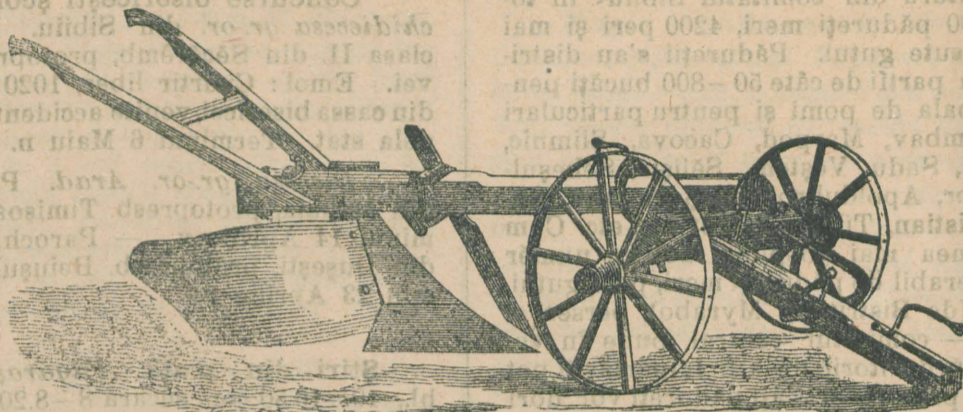
Descrierile sânt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a. Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei.

Toate zisurile noastre au apreciat în cuvinte elogiante aceste descrieri, unele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.”

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole și institut de instalațiuni de mori; reprezentanță generală a fabricii de motori cu gaz Langen & Wolf din Viena,

Sibiu — Poarta-Cisnădiei,

recomandă pentru sezonul de primăvară cele mai apreciate și pretutindena recunoscute pluguri de întors, pluguri cu o față, pluguri „universal” (sistem Sach), mai departe mașini de sămănat pentru cucuruz și napi, pluguri de săpat, pluguri de mână ordinare grape de fer ș. a., ș. a.

Toate cele de calitate cea mai bună și cu garanție se vând cu prețurile cele mai ieftine pe lângă condițiunile cele mai avantajoase de plătit.

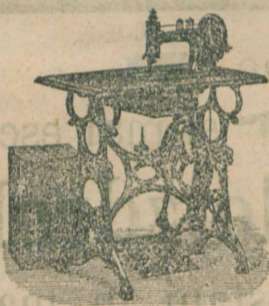
[11] 5-

Cataloage ilustrate gratis și franco.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[10] 6-10

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 13-15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în *grajdurile Curții*, în *grajdurile mai mari militare și civile*, pentru *întărire*, pentru *potențarea forțelor înainte și după strapăse mari*, la *înșepirea vinelor* etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacist în Korneuburg lângă Viena.